

İNKILÂP MEVZUATI

Teşkilâtı Esasiye Kanunu ile tadili hakkında GEÇİCİ
KANUN - 27 Mayıs 1960 tarihinden itibaren vazedilen
Kanunlar - Millî Birlik Komitesi Kararları - Tüzükler -
Yönetmelikler - Bakanlar Kurulu Kararları -
Tebliğler.

Derleyen
R. Ümit Toker
Avukat

2004
SA
1017

BECİD BASIMEVİ
1960

İNKILÂP MEVZUATI

Teşkilâtı Esasiye Kanunu ile tadili hakkında GEÇİCİ
KANUN - 27 Mayıs 1960 tarihinden itibaren vazedilen
Kanunlar - Millî Birlik Komitesi Kararları - Tüzükler -
Yönetmelikler - Bakanlar Kurulu Kararları -
Tebliğler.

Derleyen

R. Ümit Toker

Avukat

BECİD BASIMEVİ

1960

STADTBIBLIOTHEK

04SA 1017

Ö N S Ö Z

27 Mayıs 1960 tarihindenberi inkilâp idaresinin organları tarafından Geçici Anayasa ve muhtelif Kanunlar, Tüzükler, Yönetmelikler, Kararlar ve Tebliğler yürürlüğe konmuştur ve el'an da birçokları hazırlanmaktadır.

Biz, bugüne kadar neşredilmiş olanlarını bir araya toplayarak Hukukçuların, Ticarî Müesseselerin, Odaların, Bankaların ve bazı tüzüklerde yapılan değişiklikler münasebetiyle İş Hukuku ile ilgili Müesseselerin böyle bir derlemeye ihtiyaçları olduğunu düşündük.

Kitap, tayinlerle bir kısım resmî devairin dar çerçevelerini alâkadar eden cüz'î ve ihtiyaç hissedilmeyecek mevzuatı ihtiva etmemektedir.

Bundan sonra yürürlüğe girecek olanlar da fasiküller halinde derhal neşredilecek, dolayısıyla İNKİLÂP MEVZUATI'nın, ihtiyaç sahiplerinin ellerinde derli toplu bir şekilde bulunması temin edilecektir.

Bu derlemede ve neşirde büyük emeği olan Malî Müşavir **Baki Çetinor'a** teşekkürü vazife addederim.

Kadıköy : 1960

R. Ümit Toker

Bu ve müteakip neşriyatımızın kolaylıkla temin edilebilmesi için, aşağıdaki adrese mektupla müracaat edilmesi rica olunur.

ADRES :

Kuşdili Cad. Yeni Han Kat : III No. 42 - 43

KADIKÖY

Die erste Hälfte des 19. Jahrhunderts ist durch die großen Kriege und die Revolutionen gekennzeichnet. In dieser Zeit erlebte die deutsche Literatur eine bedeutende Umwälzung. Die Romane des 18. Jahrhunderts, die sich oft mit der Darstellung von Abenteuer und Heldentum beschäftigten, gaben Platz für Werke, die sich mit den sozialen und politischen Verhältnissen auseinandersetzten.

Die Romane des 19. Jahrhunderts sind oft als Spiegelbild der Gesellschaft ihrer Zeit zu betrachten. Sie reflektieren die sozialen Gegensätze, die politischen Umwälzungen und die individuellen Schicksale der Menschen in dieser turbulenten Epoche. Die Literatur wurde dadurch zu einem wichtigen Medium für die gesellschaftliche Kritik und die Reflexion über die menschliche Existenz.

In der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts setzte sich diese Entwicklung fort. Die Romane wurden noch stärker in die gesellschaftlichen und politischen Realitäten eingebunden. Die Autoren versuchten, die Ursachen der sozialen Missstände zu analysieren und Wege zur Verbesserung der menschlichen Lage aufzuzeigen.

Die literarische Produktion dieser Zeit ist äußerst vielfältig. Neben den großen Romanen entstanden auch viele kleinere Werke, die sich mit ähnlichen Themen beschäftigten. Die Vielfalt der Genres und die intensive Auseinandersetzung mit den gesellschaftlichen Fragen machten diese Epoche zu einer der produktivsten in der Geschichte der deutschen Literatur.

Die Romane des 19. Jahrhunderts haben nicht nur die deutsche Literatur, sondern auch die literarische Welt insgesamt nachhaltig geprägt. Ihre Themen und Motive sind bis heute relevant und bieten uns wertvolle Einblicke in die menschliche Psyche und die Gesellschaft.

Die deutsche Literatur

Die deutsche Literatur des 19. Jahrhunderts ist ein Spiegelbild der großen Umwälzungen ihrer Zeit. Sie zeigt die Entwicklung der literarischen Gattungen und die Auseinandersetzung mit den sozialen und politischen Fragen der Epoche.

Die deutsche Literatur des 19. Jahrhunderts

Die deutsche Literatur

B Ö L Ü M : I

- 1 — Anayasa ön projesi hazırlama komisyonunun tesbit ettiği esaslar.
- 2 — 1924 tarihli ve 491 sayılı Teşkilâti Esasiye Kanunu.
- 3 — 1924 tarihli ve 491 sayılı Teşkilâti Esasiye Kanununun bazı hükümlerinin kaldırılması ve bazı hükümlerinin değiştirilmesi hakkında Geçici Kanun.

Anayasa ön projesi hazırlama komisyonunun tesbit ettiği esaslar

Millî Birlik Komitesi ve Türk Silâhlı Kuvvetler Başkumandanlığı tarafından yeni bir Anayasa ön projesi hazırlamak üzere Ankara'ya çağırılarak görevlendirilmiş olan İstanbul Üniversitesi Rektörü ve Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Ord. Profesörü Sıddık Sami Onar, İstanbul Hukuk Fakültesi Dekanı ve Ceza Hukuku Profesörü Naci Şensoy, İstanbul Hukuk Fakültesi Medenî Hukuk Ord. Profesörü Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, İstanbul Hukuk Fakültesi Esas Teşkilât Hukuku Profesörü Hüseyin Nail Kubalı, İstanbul Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Profesörü Ragıp Sarıca, İstanbul Hukuk Fakültesi Esas Teşkilât Hukuku Profesörü Tarık Zafer Tunaya, İstanbul Hukuk Fakültesi İdare Hukuku Doçenti İsmet Giritli'den kurulmuş olan komisyon, Rektör Sıddık Sami Onar'ın başkanlığında toplanarak aşağıdaki esasları tesbit etmiş ve Millî Birlik Komitesi Başkanına sunmuştur.

• Bu rapor şudur :

«Bugün içinde bulunduğumuz durumu adı ve siyasî bir hükümet darbesi saymak doğru değildir. Devlet, hukuk, adalet, ahlâk, âmme menfaati ve âmme hizmeti fikrini temsil etmesi ve âmme haklarının korunması gereken siyasî kudret maatteessüf aylardan, hattâ senelerdenberi bu mahiyetini kaybetmiş şahsî nüfuz ve ihtiraslarla zümre menfaatını temsil eden maddî bir kuvvet haline gelmiştir. Herşeyden evvel hukuka bağlı sosyal bir kuvvet olması lâzım gelen Devlet kudreti bu ihtiras ve nüfuzun tahakkuk vasıtası haline getirilmiştir. Bunun içindir ki, siyasî kudret asıl Devlet kudreti olan ordusu ile, adliyesi ve baroları ile vazifesine bağlılık göstermek isteyen memurları ile, üniversiteleri ile, umumî efkârın mümessili olan basını ve öteki sosyal müessese ve kuvvetleri ile her türlü manevî bağlantısını kaybederek Devletin öz ve ana müesseselerine ve Türkiyenin Dünya Devletler Câmiasında Medenî bir Devlet olarak lâayık olduğu yeri muhafaza etmesi bakımından olağanüstü değer ve ehemmiyette olan Atatürk İnkilâplarına karşı düşman durumuna düşmüştür. Vatandaşlar, muhalefete, memurlara, basına yapılan tazyik, üniversite gençliğine ve üniversitenin 30 ve hattâ 40 senelik meslek hayatını idrâk etmiş eski hocalarına ve büyük bir istikbal vade-

derek yetişmiş ve yetişmekte olan yeni öğretim üyelerine ve yardımcılara, talebelerine karşı harekete geçmiştir. Şöyle ki : Kendi menfaat ve ihtirasına bağlanmayı kabul ederek meslek ve vazife şuurunu ve bunun kutsiyetini kaybeden bir takım idare âmirlerini ve polislerini veya polis kıyafetine sokulmuş meçhul kimseleri Üniversiteye saldırtmıştır. Hiçbir hukuk ve idare ilminin ve hukuka bağlı Devlet rejiminin kabul etmeyeceği sahalarda silâh kullanarak masum üniversite gençlerinin ölümüne ağır yaralanmasına ve bir kısmının sakat kalmasına sebep olmuştur. Talebesini korumak ve vazifesini görmek isteyen üniversite hocalarını, dekanlarını ve rektörünü dövdürmüş, yerlerde sürükletmiş ve yaralattmış ve bunlara medenî bir memlekette en kötü insanlara yapılmayacak muameleleri yaptırmak suretile siyasî nüfuzunu devam ettireceğini zannetmişti.

Hak ve hukuka, Devlet fikri ile hiç bir âlâkası olmayan bu gibi hareketleri yaptıran bir zümre, artık sosyal bir müessese sayılmazdı. Hükûmet şeklindeki bu teşekkül gerçekte sosyal bir müessese vasfını kaybetmiş bulunuyordu. Bu vaka hükûmetin sosyal ve Millî bir müessese olmaktan çıkarak şahsî bir nüfuz ve ihtiras aleti haline gelmiş bulunduğunu göstermektedir.

Meşruiyet bakımından da durum aynıdır. Bir hükûmetin meşruiyeti sadece menşesinde, yani iktidara gelişinde değil, iktidarda da kendisini bu mevkie getiren Anayasaya riayeti ve millet efkârı, ordu, kaza ve ilim müesseseleri gibi müesseselerle işbirliği yaparak hukuk nizamı içinde yaşaması ile ve devami ile mümkündür. Halbuki hükûmet ve siyasî iktidar bir taraftan Anayasaya tamamen aykırı kanunlar çıkarmış ve bunlara dayanmak suretile Anayasayı ihlâl etmiştir. Kanunsuz icraatta bulunmuştur. Diğer taraftan, hükûmetin bir muvazaa sükûn ve huzur âmilî olması gerekli olduğu halde, hükûmet, Devlet müesseselerinin politik ve sosyal müesseseleri ve hattâ bunların içinde yaşayan insanları bir birine düşürmek, halka ve dış âleme karşı bunları kötileyerek bir anarşi âmilî haline getirmek suretile meşruiyetini de kaybetmiştir.

Milleti temsil etmesi gereken Büyük Millet Meclisi de siyasî iktidar tarafından hakikî bir teşri organı olmaktan çıkarılarak şahıs ve zümre menfaatine hizmet eden bir parti grubu haline getirilmiş olmak suretiyle fiilen münfesih hale gelmiştir.

Böyle bir durum karşısında Devletin ordusu, idaresi ve her çeşit müesseseleri kendilerine temel olacak Devlet fikrini temsil etmek vasfını ve adı geçen müesseseler arasında muvazene

âmili olmak hüviyetini kaybetmiş ve böylece eski iktidar siyasî kudretini çoktan kaybeylemiş bulunuyordu. İşte bugün ve bu sebeple Devlet müesseselerini, içtimaî müesseseleri, siyasî kudreti ve meşru hükûmeti yeniden kurmak mecburiyeti hasıl olmuştur. Millî Birlik Komitesi hareketini, yani, Devlet müessesesi ve kuvvetlerinin idareyi ele almasını bu mecburiyetin, yani Devlet nizamını bozan, halkı bir birine düşürerek anarşiye yol açan, sosyal müesseseleri işleyemez bir hale koyan ve bu müesseselerin dayandığı ahlâk temellerini yok etmeye çalışan fiilî bir durumu önleyerek meşrû ve sosyal nizamı tekrar kurmak ihtiyacının bir neticesi sayıyoruz.

Bu durum karşısında ilk olarak alınması gereken iki tedbir vardır :

Birincisi : Âmme hizmetlerini, gerçekleşmesi istenilen ve milletçe özlenen demokratik icaplara şimdiden uygun, olarak yürütecek ve insan hak ve hürriyetlerini koruyacak, âmme menfaatini gözetecek fiilî ve geçici bir hükûmet kurarak idareyi devam ettirmek.

İkincisi : Devletin ihlâl edilmiş ve işleyemez bir hale gelmiş Anayasası yerine bir Hukuk Devletinin gerçekleşmesini sağlayacak, Devlet organlarını kuracak ve sosyal müesseselerin hak ve adalet prensiplerine, demokrasi esaslarına dayanmasını temin edecek bir Anayasa hazırlamak, ayrıca milletin gerçek iradesinin ihzarına imkân verecek, bir çoğunluk istibdadına mani olacak, siyasî kuvvetin soysuzlaşmasını önleyecek esaslar dahilinde bir seçim kanunu meydana getirmek.

Kısa bir zaman zarfında başarılacak bu hazırlıktan sonra seçimlerle demokratik müesseseler vücuda getirilecek ve hukuk Devleti yeniden gerçek ve tam mânasıyla kurulmuş olacaktır. İşte Komisyonumuz bu Anayasayı hazırlamak üzere vazifeye çağırılmıştır. Bu, bir ön-proje olacaktır. Bu vazifeyi en büyük ve şerefli bir millet, memleket ve meslek vazifesi olarak büyük bir sevgiyle geceli, gündüzlü çalışmakla yerine getireceğiz.

Komisyonumuz ilk olarak İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden dâvet edilen görevli öğretim üyeleri ile Ankara Üniversitesinden dâvet edeceği öğretim üyelerinden mürekkep bir hazırlayıcı küçük komisyon olarak çalışacak, hazırlayacağı projeyi Temyiz, Devlet Şûrası, Divanı Muhasebât, askerî kaza hâkimleri gibi, en yüksek kaza müesseselerinden, basından, barolardan ve benzeri sosyal müesseselerle mütihassislardan meydana

na getirilecek daha geniş bir hey'etin ve Millî Birlik Komitesi tarafından kurulacak Hükümetin tetkikine arz edecektir. Bu Anayasa projesinin hukukî şeklini alması için takip edilecek usul de, ayrıca tesbit edilerek umumî efkâra arz olunacaktır.

Müstakbel Anayasanın, hakikî hukuk Devleti fikrini gerçekleştirmesi insan, şeref ve hâkimiyetini, fert hak ve hürriyetlerini olduğu kadar sosyal hakları da teminat altına alması, Devlet organlarını, sosyal müesseselerini kuran ve koruyan bir muvazene âmili olması, kanunların Anayasaya uygunluğunu sağlayacak müesseselere yer vermesi, bunun için de iktidarı teşkil eden bir meclis çoğunluğunun, meşrû hak ve yetkilerini aşarak, yarının iktidarı olabilecek bir meclis azınlığını ezememesi, demokrasinin en esaslı varlık şartı olan siyasi hayatı felce uğratmaması için gerekli bütün esasları ihtiva etmesi lâzımdır.

Bu prensipler üzerinde komisyon üyeleri kendi aralarında olduğu gibi, Millî Birlik Komitesi Başkanlığı ve Türk Silâhli Kuvvetler Sayın Başkumandanlığı ile tamamen müttefiktir.

28 Mayıs 1960

Başkan
İstanbul Üniversitesi Rektörü
Ord. Prof. Siddık Sami ONAR

Üye
İstanbul Hukuk Fakültesi
Dekani ve Ceza Hukuku Prof.
Naci ŞENSOY

Üye
İstanbul Hukuk Fakültesi
Medenî Hukuk Ord. Prof.
Hıfzı Veldet VELİDEDEOĞLU

Üye
İstanbul Hukuk Fakültesi
Anayasa Prof.
Hüseyin Nail KUBALI

Üye
İstanbul Hukuk Fakültesi
İdare Hukuku Prof.
Ragıp SARICA

Üye
İstanbul Hukuk Fakültesi
Anayasa Prof.
Tarık Zafer TUNAYA

Üye
İstanbul Hukuk Fakültesi
İdare Hukuku Doçenti
İsmet GİRİTLİ

Teşkilâtı Esasiye Kanunu

Kanun No. 491

Kabul tarihi : 20/4/1924

BİRİNCİ FASIL

Ahkâmı Esasiye

Madde 1 — Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.
(102 nci maddeye bakınız.)

Madde 2 — (Muaddel : 5 Şubat 1937) Türkiye Devleti, Cumhuriyetçi, milliyetçi, halkçı, devletçi, lâıyk ve inkılâpçıdır. Resmî dili Türkçedir. Makamı Ankara şehridir.

Madde 3 — Hakimiyet bilâ kaydü şart Milletindir.

Madde 4 — Türkiye Büyük Millet Meclisi milletin yegâne ve hakikî mümessili olup Millet namına hakkı hâkimiyeti istimâl eder.

Madde 5 — Teşri salâhiyeti ve icra kudreti Büyük Millet Meclisinde tecelli ve temerküz eder.

Madde 6 — Meclis, teşri salâhiyetini bizzat istimal eder.

Madde 7 — Meclis, icra selâhiyetini kendi tarafından mün-tehap Reiscümhur ve onun tayin edeceği İcra Vekilleri Heyeti marifetile istimâl eder.

Meclis, Hükümeti her vakit murakabe ve iskat edebilir.

Madde 8 — Hakkı kaza, Millet namına, usulü ve kanunu dairesinde müstakil mehakim tarafından istimâl olunur.

İKİNCİ FASIL

Vazifei Teşriye

Madde 9 — Türkiye Büyük Millet Meclisi kanunu mahsusuna tevfikân Millet tarafından mün-tehap mebuslardan müte-şekkildir.

Madde 10 — (Muaddel : 5 Kân. ev. 1934) Yirmi iki yaşını bitiren kadın, erkek her Türk mebus seçmek hakkını haizdir.

Madde 11 — (Muaddel : 5 Kân. ev. 1934) Otuz yaşını bitiren kadın, erkek her Türk mebus seçilebilir.

Madde 12 — Ecnebi hizmeti resmîyesinde bulunanlar, mücazâtı terhibiye veya sirkat, sahtekârlık, dolandırıcılık, emniyeti suiistimal, hileli iflâs cürümlerinden birile mahkûm olanlar, mehcurlar tabiiyeti ecnebiye iddiasında bulunanlar, hukuku medeniyeden ıskat edilmiş olanlar, Türkçe okuyup yazmak bilmiyenler mebus intihap olunamazlar.

(27 nci maddeye bakınız.)

Madde 13 — Büyük Millet Meclisinin intihabı dört senede bir kere icra olunur.

Müddeti biten mebusların tekrar intihap edilmeleri caizdir. Sabık Meclis lâhik Meclisinin içtimasına kadar devam eder.

Yeni intihabatın icrasına imkân görülmediği takdirde içtima devresinin bir sene temdidi caizdir.

Her mebus yalnız kendini intihap eden dairenin değil, umum Milletın vekilidir.

Madde 14 — Büyük Millet Meclisi her sene teşrinisani iptidasında davetsiz toplanır.

Meclis âzasının memleket dahilinde devir, tetkik ve murakabe vazifelerinin ihzarı ve teneffüs ve istirahatleri için senede altı aydan fazla tatili faaliyet edemez.

Madde 15 — Kanun teklif etmek hakkı Meclis âzasına ve İcra Vekilleri Heyetine aittir.

Madde 16 — (Muaddel : 11 Nisan 1928) Mebuslar meclise iltihak ettiklerinde şu şekilde tahlif olunurlar :

«Vatan ve Milletın saadet ve selâmetine ve Milletın bilâkaydû şart hâkimiyetine mugayir bir gaye takip etmiyeceğime ve Cumhuriyet esaslarına sadakatten ayrılmıyacağıma namusum üzerine söz veririm.»

Madde 17 — Hiçbir mebus Meclis dahilindeki rey ve mütalaasından ve beyanatından ve Meclisteki rey ve mütalaasının ve beyanatının Meclis haricinde irat ve ihzarından dolayı mes'ul değildir. Gerek intihabından evvel gerek sonra aleyhine cürüm isnad olunan bir Mebusun maznunen isticvabı veya tevkifi veya yahut muhakemesinin icrası Heyeti Umumiyenin kararına menuttur. Cinaî cürmü meşut bundan müstesnadır. Ancak bu takdirde makamı aidi Meclisi derhal haberdar etmekle mükelleftir. Bir Mebusun intihabından evvel veya sonra aleyhine sadır olmuş

cezaî bir hükmün infazı Mebusluk müddetinin hitamına talik olunur. Mebusluk müddeti esnasında müruru zaman cereyan etmez.

(41 inci maddeye bakınız)

Madde 18 — Mebusların senevi tahsisatları kanunu mahsus ile tayin olunur.

Madde 19 — Tatil esnasında Reiscumhur veya Meclis Reisi lüzum görürse Meclisi içtimaa davet edebileceği gibi azadan beşte biri tarafından talep vuku bulursa Meclis Reisi dahi Meclisi içtimaa davet eder.

Madde 20 — Meclis müzakeratı alenidir ve harfiyen neşrolunur.

Fakat Nizamnamesi Dahilinde münderiç şeraite tevfiakan Meclis hafi celseler dahi aktedebilir ve hafi celseler müzakeratının neşri Meclisin kararına menuttur.

Madde 21 — Meclis müzakeratını kendi Nizamnamei Dahilisi mucibince icra eder.

Madde 22 — Sual ve istizah ve Meclis tahkikatı Meclis cümleli salâhiyetinden olup şekli tatbiki Nizamnamei Dahili ile tayin olunur.

Madde 23 — Mebusluk ile Hükümet memuriyeti bir zat uhdesinde içtima edemez.

Madde 24 — Türkiye Büyük Millet Meclisi Heyeti Umumiyesi her teşrinisani iptidasında bir sene için kendisine bir Reis ve üç Reisvekili intihap eder.

Madde 25 — İntihap devresinin hitamından evvel Meclis adedi mürettebinin ekseriyeti mutlakası ile intihabat tecdit olursa yeni içtima eden Meclisin intihap devresi ilk teşrinisaniden başlar.

Teşrinisaniden evvel vâki olan içtima, fevkalâde içtima ad-dolunur.

Madde 26 — (Muaddel : 11 Nisan 1928) Büyük Millet Meclisi kavaninin vaz'ı, tadili, tefsiri, fesih ve ilgası, devletlerle mukavele, muahede ve sulh akti, harp ilânı, muvazenei umumiyei maliye ve devletin umum hesabı kat'î kanunlarının tetkik ve tasdiki, meskûkat zarbı, inhisar ve malî taahhüdü mutazammın mukavelât ve imtiyazın tasdik ve feshi, umumî ve hususî af ilânı, cezaların tahfif ve tahvili, tahkikat ve mücazâtı kanuniyenin

tecili, mahkemelerden sadır olup kat'iyet kesbetmiş olan idam hükümlerinin infazı gibi vezaifi bizzat kendi ifa eder.

Madde 27 — Bir mebusun vatana hiyanet ve mebusluğu zamanında irtikâp töhmetlerinden birile müttahim olduğuna Türkiye Büyük Millet Meclisi Heyeti Umumiyesi azayı mevcudesinin sülüsânı ekseriyeti ârası ile karar verilir veyahut 12 nci maddede münderiç ceraimden birile mahkûm olur ve mahkûmiyeti kaziyei muhkeme halini alırsa mebusluk sıfatı zail olur.

Madde 28 — İstifa, esbabı meşrua dolayısıyla mahcuriyet, bilâ mezuniyet ve mazeret iki ay meclise ademi devam veyahut memuriyet kabulü hallerinde mebusluk sakit olur.

Madde 29 — Yukardaki maddeler mucibince mebusluk sıfatı zail veya sakit olan veyahut vefat eden mebus yerine bir diğeri intihap olunur.

Madde 30 — Büyük Millet Meclisi kendi zabıtasını Reisi marifetile tanzim ve idare edre.

ÜÇÜNCÜ FASIL

Vazifei İcraiye

Madde 31 — Türkiye Reisicumhuru Büyük Millet Meclisi Heyeti Umumiyesi tarafından ve kendi âzası meyanından bir intihap devresi için intihap olunur. Vazifei Riyaset yeni Reisicumhurun intihabına kadar devam eder. Tekrar intihap olunmak caizdir.

Madde 32 — Reisicumhur Devletin Reisidir. Bu sıfatla me-rasimi mahsusada Meclise ve lüzum gördükçe İcra Vekilleri Heyetine riyaset eder. Reisicumhur Riyaseti Cumhur makamında bulundukça Meclis münakaşat ve müzakeratına iştirâk edemez ve rey veremez.

Madde 33 — Reisicumhur hastalık ve memleket haricinde seyahat gibi bir sebeple vezaifini ifa edemezse veya vefat, istifa vesair sebep dolayısıyla Cumhuriyet Riyaseti inhilâl ederse Büyük Millet Meclisi Reisi vekâleten Reisicumhur vazifesini ifa eder.

Madde 34 — Cumhur Riyasetinin inhilâlinde Meclis muçtemi ise yeni Reisicumhuru derhal intihap eder.

Meclis muçtemi değilse Reis tarafından hemen içtimaa davet edilerek Reisicumhur intihap edilir. Meclisin intihap devresi hi-

tam bulmuş veya intihabatın tecdidine karar verilmiş olursa Reiscumhuru gelecek Meclis intihap eder.

Madde 35 — Reiscumhur Meclis tarafından kabul olunan kanunları on gün zarfında ilân eder. Teşkilâtı Esasiye Kanunu ile bütçe kanunları müstesna olmak üzere ilânını muvafık görmediği kanunları bir daha müzakere edilmek üzere esbabı mucibesile birlikte keza on gün zarfında Meclise iade eder.

Meclis, mezkûr kanunu bu defa da kabul ederse, onun ilânı Reiscumhur için mecburidir.

Madde 36 — Reiscumhur, her sene teşrinisanide Hükümetin geçen seneki faaliyetine ve o sene ittihaz edilmesi münasip görülen tedbirlere dair bir nutuk irad eder veyahut Başvekile kıraat ettirir.

Madde 37 — Reiscumhur ecnebi devletlerin nezdinde Türk Cumhuriyetinin siyasî mümessillerini tayin ve ecnebi devletlerin siyasî mümessillerini kabul eder.

Madde 38 — (Muaddel : 11 Nisan 1928) Reiscumhur intihabı akabinde ve meclis huzurunda şu suretle yemin eder :

«Reiscumhur sıfatile, Cumhuriyetin kanunlarına ve hâkimiyeti milliye esaslarına riayet ve bunları müdafaa, Türk milletinin saadetine sadıkane ve bütün kuvvetimle sarfı mesâî, Türk devletine teveccüh edecek her tehlikeyi kemali şiddetle men, Türkiyenin şanü şerefini vikaye ve ilâye ve deruhte ettiğim vazifenin icabatına hasrı nefis etmekten ayrılmıyacağıma namusum üzerine söz veririm.»

Madde 39 — Reiscumhurun ısdar edeceği bilcümle mukarrerat Başvekil ile Vekili aidi taraflarından imza olunur.

(41 inci maddeye bakınız).

Madde 40 — Başkumandanlık Türkiye Büyük Millet Meclisinin şahsiyeti maneviyesinde mündemiç olup Reiscumhur tarafından temsil olunur. Kuvvayı harbiyenin emir ve kumandası hazarda kanunu mahsusuna tevfikân Erkânıharbiyeyi Umumiye Riyasetine ve seferde İcra Vekilleri Heyetinin inhası üzerine Reiscumhur tarafından nasbedilecek zata tevdi olunur.

Madde 41 — Reiscumhur hiyaneti vataniye halinde Büyük Millet Meclisine karşı mes'uldür. Reiscumhurun ıstar edeceği bilcümle mukarrerattan mütevellit mesuliyet 39 uncu madde mucibince mezkûr mukarreratı imza eden Başvekil ile Vekili aidine racidir. Reiscumhurun hususatı şahsiyetinden dolayı mes'uliyeti

lâzım geldikte işbu Teşkilâtı Esasiye Kanununun masuniyeti teşriiye taallük eden 17 nci maddesi mucibince hareket edilir.

Madde 42 — Reisicumhur, Hükümetin inhası üzerine daimî malûliyet veya şeyhuhet gibi şahsî sebeplerden dolayı muayyen efradın cezalarını iskat veya tahfif edebilir. Reisicumhur, Büyük Millet Meclisi tarafından itham edilerek mahkûm olan Vekiller hakkında bu salâhiyeti istimal edemez.

Madde 43 — Reisicumhurun tahsisatı kanunu mahsus ile tayin olunur.

Madde 44 — (Muaddel : 29 teş. s. 1937) Başvekil, Reisicumhur canibinden ve Meclis azası meyanından tayin olunur.

Sair vekiller Başvekil tarafından Meclis azası arasından intihap olunarak heyeti umumiyesi Reisicumhurun tasdikile Meclise arz olunur.

Meclis müçtemi değilse arz keyfiyeti Meclisin içtimaina talik olunur.

Hükümet hattı hareket ve siyasî noktai nazarını azamî bir hafta zarfında Meclise bildirir ve itimad talep eder.

Madde 45 — Vekiller Başvekilin riyaseti altında (İcra Vekilleri Heyeti) ni teşkil ederler.

Madde 46 — İcra Vekilleri Heyeti Hükümetin umum siyasetinden müştereken mes'uldür.

Vekillerden her biri kendi salâhiyeti dairesindeki icraattan ve maiyetinin ef'al ve muamelâtından ve siyasetinin umumî istikametinden münferiden mes'uldür.

Madde 47 — (Muaddel : 29 teş. s. 1937) Vekillerin vazife ve mes'uliyetleri mahsus kanunla tayin olunur.

Madde 48 — (Muaddel : 29 teş. s. 1937) Vekâletlerin teşkili tarzı, mahsus kanuna tâbidir.

Madde 49 — (Muaddel : 29 teş. s. 1937) Mezun ve herhangi bir sebeple mazur olan bir vekile İcra Vekilleri Heyeti azasından bir diğeri muvakkaten niyabet eder. Ancak bir vekil bir vekâletten fazlasına niyabet edemez.

Madde 50 — (Muaddel : 29 teş. s. 1937) İcra Vekillerinden birinin Divanı Âliye sevkine dair Türkiye Büyük Millet Meclisince verilen karar vekâletten sukutu dahi mutazammındır.

Madde 51 — İdarî dava ve ihtilâfları rüyet ve hal, Hükümetçe ihzar ve tevdi olunacak kanun lâyihaları ve imtiyaz mu-

kavele ve şartnameleri üzerine beyanı mütalea, gerek kendi kanunu mahsusu ve gerek kavanini saire ile muayyen vezaifi ifa etmek üzere bir Şûrayı Devlet teşkil edilecektir. Şûrayı Devletin rüesa ve azası vezaifi mühimmede bulunmuş, ilim, ihtisas tecrübeleri ile mütemeyyiz zevat meyanından Büyük Millet Meclisince intihab olunur.

Madde 52 — İcra Vekilleri Heyeti, Kanunların sureti tatbikiyesini irae veyahut kanunun emrettiği hususata tesbit için ahkâmı cedideyi muhtevi olmamak ve Şûrayı Devletin nazarı tetkikinden geçirilmek şartile nizamnameler tedvin eder.

Nizamnameler Reiscumhurun imza ve ilânile mamulünbih olur.

Nizamnamelerin kavanine mugayereti iddia olundukta bunun mercii halli Türkiye Büyük Millet Meclisidir.

DÖRDÜNCÜ FASIL

Kuvvei Kazaiye,

Madde 53 — Mahkemelerin teşkilâtı, vazife ve salâhiyetleri kanunla muayyendir.

Madde 54 — Hâkimler bilcümle davaların muhakemesinde ve hükmünde müstakil ve her türlü müdahalâtan azade olup ancak kanunun hükmüne tâbidirler. Mahkemelerin mukarreratını Türkiye Büyük Millet Meclisi ve İcra Vekilleri Heyeti hiçbir vehile tebdil ve tağyir ve tehir ve infazı ahkâmına mümaneat edemez.

Madde 55 — Hâkimler kanunen muayyen olan usul ve ahval haricinde azlolunamazlar.

Madde 56 — Hâkimlerin evsafı, hukuku, vezaifi maaş ve muhassasatları ve sureti nasp ve azilleri kanunu mahsus ile tayin olunur.

Madde 57 — Hâkimler kanunen muayyen vezaiften başka umumî ve hususî hiçbir vazife deruhde edemezler.

Madde 58 — Mahkemelerde muhakemat alenîdir.

Yalnız usulü muhakemat kanunu mucibince bir muhakemenin hafiyyen cereyanına mahkeme karar verebilir.

Madde 59 — Herkes, mahkeme huzurunda hukukunu müdafaa için lüzum gördüğü meşru vesaiti istimalde serbesttir.

Madde 60 — Hiçbir mahkeme, vazife ve salâhiyeti dahilinde olan dâvaları rü'yetten imtina edemez. Vazife ve salâhiyet haricinde olan dâvalar ancak bir karar ile reddolunur.

DİVANI ÂLİ

Madde 61 — (Muaddel: 29 teş. s. 1937) Vazifelerinden münbahiş hususatta İcra Vekilleri ile Şûrayı Devlet ve Temyiz Mahkemesi rüesa ve azasını ve Cumhuriyet Başmüddeiumumisini muhakeme üzere bir Divanı Âli teşkil olunur.

Madde 62 — Divanı Âli azalığı için on biri Mahkemei Temyiz, onu Şûrayı Devlet rüesa ve azası meyanından ve kendi Heyeti Umumiyesi tarafından ledeliktiza reyî hafi ile yirmi bir zat intihap olunur.

Bu zevat reyî hafi ve ekseriyeti mutlaka ile içlerinden birini Reis vekili intihap ederler.

Madde 63 — Divanı Âli bir Reis ve on dört Aza ile teşekkül ve ekseriyeti mutlaka ile karar ittihaz eder.

Mütebaki altı zat ledelicap heyetin noksanını ikmal için ihtiyat aza vaziyetindedirler. İşbu ihtiyat aza üçü Mahkemei Temyiz, üçü Şûrayı Devletten müntehap aza arasından olmak üzere kur'a ile tefrik olunurlar.

Reisliğe ve Reisvekilliğine intihap olunanlar bu kur'aya dahil olamazlar.

Madde 64 — Divanı Âlinin müddeiumumiliği Başmüddeiumumilik tarafından ifa olunur.

Madde 65 — Divanı Âlinin kararları kat'idir.

Madde 66 — Divanı Âli mevzu kanunlara tevfikân muhakeme icra ve hüküm ita eder.

Madde 67 — Divanı Âli görülen lüzum üzerine Türkiye Büyük Millet Meclisi kararla teşkil olunur.

BEŞİNCİ FASIL

Türklerin Hukuku Âmmesi

Madde 68 — Her Türk hür doğar, hür yaşar.

Hürriyet, başkasına muzır olmayacak her türlü tasarrufatta bulunmaktadır.

Hukuku tabiiyeden olan hürriyetin herkes için hududu başkalarının hududu hürriyetidir. Bu hudud ancak kanun marifetile tesbit ve tayin edilir.

Madde 69 — Türkler kanun nazarında müsavi ve bilâ istisna kanuna riayetle mükelleftirler. Her türlü zümre, sınıf, aile ve fert imtiyazları, mülga ve memnudur.

Madde 70 — Şahsî masuniyet, vicdan, tefekkür, kelâm, neşir, seyahat, akit, sâyü âmel, temellük ve tasarruf, içtima, cemiyet, şirket, hak ve hürriyetleri Türklerin tabii hukukundandır.

Madde 71 — Can, mal, ırz, mesken her türlü taarruzdan masundur.

Madde 72 — Kanunen muayyen olan ahval ve eşkâlden başka bir suretle hiçbir kimse derdest ve tevkif edilemez.

Madde 73 — İskence, eziyet, müsadere ve angarya memnudur.

Madde 74 — (Muaddel : 5 şubat 1937) Umumî menfaatler için lüzumu, usulüne göre anlaşılmadıkça ve mahsus kanunları mucibince değer pahası peşin verilmedikçe hiç bir kimsenin malı istimal ve mülkü istimlâk olunamaz.

Çiftçiyi toprak sahibi yapmak ve ormanları Devlet tarafından idare etmek için istimlâk olunacak arazi ve ormanların istimlâk bedelleri ve bu bedellerin tediyesi sureti, mahsus kanunlarla tayin olunur.

Fevkalâde hallerde kanuna göre tahmil olunacak para ve mal ve çalışmağa dair mükellefiyetler müstesna olmak üzere hiç bir kimse hiç bir fedakârlık yapmağa zorlanamaz.

Madde 75 — (Muaddel : 5 şubat 1937) Hiç bir kimse men-sup olduğu felsefî içtihat, din ve mezhebden dolayı muaheze edilemez. Asayiş ve umumî muaşeret adâbına ve kanunlar hükümlerine aykırı bulunmamak üzere her türlü dinî âyinler yapılması serbesttir.

Madde 76 — Kanun ile muayyen olan usul ve ahval harcinde kimsenin meskenine girilemez ve üzeri taharri edilemez.

Madde 77 — Matbuat, kanun dairesinde serbesttir. ve neşir edilmenden teftiş muayeneye tâbi değildir.

Madde 78 — Seferberlikte idarei örfiye halinde veyahut müstevli emrazdan dolayı kanunen müttehaz tedabir icabatından

olarak vazedilecek takyidat müstesna olmak üzere seyahat hiçbir suretle takyidata tâbi tutulamaz.

Madde 79 — Ukudun, sâyü amelin, temellük ve tasarrufun, içtimaatın, cemiyetlerin ve şirketlerin hududu hürriyeti kanunlar ile musarrahtır.

Madde 80 — Hükûmetin nezaret ve murakabesi altında ve kanun dairesinde her türlü tedrisat serbesttir.

Madde 81 — Postalara verilen evrak, mektuplar ve her nevi emanetler selâhiyetdar müstantik ve mahkeme kararı olmadıkça açılmaz ve telgraf ve telefon ile vaki olan muhaberatın mahremiyeti ihlâl olunamaz.

Madde 82 — Türkler, gerek şahıslarına, gerek âmmeye müteallik olarak kavanin ve nizamata muhalif gördükleri hususatta merciine ve Türkiye Büyük Millet Meclisine münferiden veya müçtemian ihbar ve şikâyette bulunabilirler. Şahsa ait vuku bulan müracaatın neticesi müstediye tahriren tebliğ olunmak mecburidir.

Madde 83 — Hiçbir kimse kanunen tâbi olduğu mahkemeden başka bir mahkemeye celp ve sevk olunamaz.

Madde 84 — Vergi, Devletin umumî masarifine halkın iştirâki demektir.

Bu esasa mugayir olarak hakiki veya hükmi şahıslar tarafından veya onlar namına rüsum, âşar ve sair tekâlif alınması memnudur.

Madde 85 — Vergiler ancak bir kanun ile tarh ve cibayet olunabilir.

Devlet, vilâyet idarei hususiyeleri ve belediyelerde teammülen cibayet edilmekte olan rüsum ve tekâlifin kanunları tanzim edilinceye kadar kemakân cibayete devam olunabilir.

Madde 86 — Harp halinde veya harbi icap ettirecek bir vaziyet hususunda veya isyan zuhurunda veyahut Vatan ve Cumhuriyet alâyhinde kuvvetli ve fiilî teşebbüsât vukuunu müeyyit kat'i emâret görüldükte İcra Vekilleri Heyeti müddeti bir ayı tecavüz etmemek üzere umumî veya mevzii idarei örfiye ilân edebilir ve keyfiyet hemen Meclisin tasdikına arz olunur. Meclis idarei örfiye müddetini indelicap tezyit veya tenkis edebilir. Meclis müçtemi değilse derhal içtima davet olunur.

İdarei örfiyenin fazla temadisi Meclisin Kararına mütevakıftır.

İdarei örfiye, şahsî ve ikametgâh masuniyetlerinin, matbuat, müraselât, cemiyet, şirket hürriyetlerinin muvakkaten takyit veya tâliki demektir.

İdarei örfiye mıntakasile bu mıntaka dahilinde tatbik oluncak ahkâm ve muamelâtın sureti icrası ve harp halinde dahi masuniyet ve hürriyetlerin tarzı takyit ve tâliki kanunla tesbit olunur.

Madde 87 — İptidai tahsil bütün Türkler için mecburi Devlet mekteplerinde meccanidir.

Madde 88 — Türkiye ahalisine din ve ırk farkı olmaksızın vatandaşlık itibariyle «Türk» itlak olunur.

Türkiye'de veya hariçte bir Türk tebaanın sulbünden doğan veyahut Türkiye'de mütemelkin bir ecnebi babanın sulbünden Türkiye'de doğup da memleket dahilinde ikamet ve sinni rüşte vusulünde resmen Türklüğü ihtiyar eden veyahut vatandaşlık kanunu mucibince Türklüğü kabul olunan herkes Türktür. Türk-lük sıfatı kanunen muayyen olan ahvalde izale edilir.

ALTINCI FASIL

Mevaddı Müteferrika

Vilâyet

Madde 89 — Türkiye coğrafi vaziyet ve iktisadî münasebet noktai nazarından Vilâyetlere, Vilâyetler Kazalara, Kazalar Nahiyelere münkasimdir ve Nahiyeler de Kasaba ve Köylerden terreküp eder.

Madde 90 — Vilâyetlerle şehir, kasaba ve köyler hükmî şahsiyeti haizdir.

Madde 91 — Vilâyetler umuru tevsiî mezuniyet ve tefriki vezaif esasî üzerine idare olunur.

Memurin

Madde 92 — Hukuku siyasiyeyi haiz her Türk ehliyet ve istihkakına göre Devlet memuriyetlerinde istihdam olunmak hakkını haizdir.

Madde 93 — Bilûmum memurların evsafı, hukuku, vezaifi maaş ve muhassasatı ve sureti nasp ve azilleri ve terfi ve terakileri kanunu mahsus ile muayyendir.

Madde 94 — Kanuna muhalif olan umurda âmire itaat me-muru mes'uliyetten kurtaramaz.

Umuru Maliye

Madde 95 — (Muaddel: 10 kân. ev. 1931) Muvazenei umu-miye kanunu lâyihası ve buna bağı bütçeler ve cetveller ile mül-hak bütçeler meclise malî yılbaşından en az üç ay evvel takdim olunur.

Madde 96 — Devlet emvalinden muvazene haricinde sarfi-yat caiz değildir.

Madde 97 — Muvazenei umumiye kanununun hükmü bir seneye mahsustur.

Madde 98 — Hesabı kat'î kanunu müteallik olduğu sene büt-çesinin devrei hesabiyesi zarfında istihsal olunan varidat ile yi-ne o sene vuku bulan tediyatın hakikî mikdarını mübeyyin ka-nundur. Bunun şekil ve taksimatı muvazenei umumiye kanunu-na tamamıyla mütenazır olacaktır.

Madde 99 — Hesabı kat'î kanununun lâyihası müteallik ol-duğu senenin sonundan itibaren nihayet ikinci senenin teşrinisa-nisinin iptidasına kadar Büyük Millet Meclisine takdim olunmak mecburidir.

Teşkilâtı Esasiye Kanununa ait Zevabit

Madde 100 — Büyük Millet Meclisine merbut ve Devletin varidat ve masarifatını kanunu mahsusuna tevfikana murakabe ile mükellef bir Divanı Muhasebat müessesidir.

Madde 101 — Divanı muhasebat umumî mutabakat beyan-namesini taallük ettiği hesabı kat'î kanununun maliyece Büyük Millet Meclisine takdimi tarihinden itibaren nihayet altı ay zar-fında Meclise takdim eder.

Madde 102 — İşbu Teşkilâtı Esasiye kanununun tadili aşı-ğadaki şeraite tâbidir.

Tadil teklifi Meclis Azayı mürettebesinin lâakal bir sülüsü tarafından imza olunmak şarttır.

Tadilât ancak adedi mürettebin sülûsan ekseriyeti ârasile kabul olunabilir.

İşbu kanunun şekli Devletiñ Cumhuriyet olduğuna dair olan 1 inci maddesinin tadil ve tağyiri hiçbir suretle teklif dahi edilemez.

Madde 103 — Teşkilâtı Esasiye kanununun hiç bir maddesi, hiçbir sebep ve bahane ile ihmal veya tadil olunamaz.

Hiçbir kanun Teşkilâtı Esasiye Kanununa münafi olamaz.

Madde 104 — 1293 tarihli kanunu esasi ile mevaddı muadlesi ve 20 kânunusani 1337 tarihli Teşkilâtı Esasiye Kanunu ve müzeyyilât ve tadilâtı mülğadır.

Madde 105 — Bu kanun tarihi neşrinden itibaren mer'iyü-licradır.

Muvakkat madde — Türkiye Büyük Millet Meclisine intihap edilen ve edilecek olan bilûmum mensubini askeriyenin tâbi olacakları şerait hakkındaki 19 kânunuevvel 1339 tarihli kanun ahkâmı bakidir.

1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilâtı Esasiye Kanununun
bazı hükümlerinin kaldırılması ve bazı hükümlerinin
değiştirilmesi hakkında

GEÇİCİ KANUN

Kanun No. 1

Kanun Tarihi : 12/6/1960

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

İktidar partisi idarecileri tarafından Anayasanın çiğnenmesi, Türk Milletinin bütün fert ve insanlık hak ve hürriyetlerinin ve masuniyetlerinin ortadan kaldırılması, muhalefet murakabesi işlemez hale getirilerek tek parti diktatoryası kurulması sureti ile Türkiye Büyük Millet Meclisi fiilen bir parti gurubu durumuna düşürülmüş ve meşruluğunu kaybetmişti.

Ordu dahili hizmet kanununun 34 üncü maddesiyle (Türk Yurdunu Teşkilâtı Esasiye Kanunu ile tayin edilmiş olan Türk Cumhuriyetini kollamak ve korumak) vazifesi kendisine verilmiş olan Türk Ordusu, vatandaşı birbirine düşürmek sureti ile Türk Vatanını ve Millî varlığı tehlikeye koymuş olan eski iktidara karşı bu mukaddes kanunî vazifesini yerine getirmek ve Hukuk Devletini yeniden kurmak için Türk Milleti adına harekete geçerek Milleti Temsil vasfını kaybetmiş olan Meclisi dağıtıp iktidarı, geçici olarak, Millî Birlik Komitesine emanet etmiştir.

Madde 1 — Millî Birlik Komitesi, yeni Anayasaya ve Seçim Kanunu, Demokratik usullere uygun olarak kabul edilip buna göre en kısa zamanda yapılacak genel seçimlerle yeniden kurulacak olan Türkiye Büyük Millet Meclisine iktidarı devredeceği tarihe kadar Türk Milleti adına Hâkimiyet hakkını kullanır.

Türkiye Büyük Millet Meclisininin Teşkilâtı Esasiye Kanunu-na göre sahip olduğu bütün hak ve yetkiler bu süre içinde Millî Birlik Komitesine aittir.

Madde 2 — Millî Birlik Komitesi üyeleri kendi aralarında ve Türk Milleti huzurunda şu yeminle vazifeye başlarlar :

(Bir karşılık beklemeden, Ahlâk, Adalet, Hukuk ve İnsan Hakları prensiplerinden ve vicdanî kanaatlarımdan başka bir sınırla bağlı olmaksızın kendimi Türk Milletine adadım. Vatanın ve Milletin Mutluluğuna ve Milletin eğemenliğine aykırı bir ülkü gütmeyeceğim, demokratik Cumhuriyeti Yeni Anayasaya göre düzenlemek ve iktidarı yeni Meclise devretmek ülküsüne bağlıktan ayrılmayacağım, bunun için Şerefim, Namusum, ve bütün mukaddesatım üzerine andçerim.)

Madde 3 — Millî Birlik Komitesi, yasama yetkisini doğrudan doğruya kendisi ve yürütme yetkisini Devlet Başkanınca tayin ve Komitece tasvip edilen Bakanlar Kurulu eliyle kullanır.

Madde 4 — Millî Birlik Komitesi, Bakanları her vakit denetleyebilir ve görevinden çıkarabilir.

Görevinden çıkarılan Bakanın yerine yenisini Devlet Başkanı tayin eder.

Madde 5 — Yargı Hakkı, tarafsız ve bağımsız Mahkemelerce Kanun sınırları içinde, Millet adına kullanılır.

Madde 6 — Sakıt Reiscumhur ile Başvekil ve Vekilleri ve eski iktidar Meb'uslarını ve bunların suçlarına iştirâk edenleri yargılamak üzere bir (Yüksek Adalet Divanı) kurulur.

Yüksek Adalet Divanı, Adlî, İdarî ve Askerî kazaya mensup Hâkimler arasından, Bakanlar kurulunun teklifi üzerine Millî Birlik Komitesince seçilecek bir Başkan, sekiz aslı ve altı yedek üyeden kurulur.

Sanıkların sorumluluklarını araştırmak ve haklarında son tahkikat açılarak Yüksek Adalet Divanına verilmeleri gerekip gerekmediğine karar vermek üzere bir «Yüksek Soruşturma Kurulu» teşkil olunur.

Yüksek Soruşturma Kurulu, Bakanlar Kurulunun teklifi üzerine Millî Birlik Komitesince seçilecek bir Başkan ile otuz Üyeden kurulur; bu kurulun teşkilâtı ve çalışma usulü özel kanunla belirtilir.

Yüksek Adalet Divanının Başsavcısı ile beş yardımcısı, Yüksek Soruşturma Kurulu Başkan ve üyeleri arasından Bakanlar Kurulunun teklifi ile, Millî Birlik Komitesince tayin edilir.

Yüksek Adalet Divanının kararları kesindir; ancak idam kararlarının infazı, kararın Millî Birlik Komitesince tasdikine bağlıdır.

Millî Birlik Komitesi üyeleri, bu üyelikten ayrılmış olsalar bile, Yüksek Adalet Divanında, Yüksek Soruşturma Kurulunda ve Divan savcılığında vazife alamazlar.

Yargılanmaları, 1924 tarihli Teşkilâtı Esasiye Kanununa göre, Divanı Âliye ait bulunan şahıslar hakkında soruşturma ve yargılama yetkisi dahi Yüksek Adalet Divanı ve Yüksek Soruşturma Kurulu tarafından kullanılır.

Madde 7 — Geçici Kanun teklif etme hakkı Bakanlar Kuruluna aittir.

Millî Birlik Komitesi üyelerinden herbiri de geçici kanun teklif edebilir.

Madde 8 — Millî Birlik Komitesi genel seçimlerle kurulacak Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevine başlaması ile, hukukî varlığını kaybeder ve kendiliğinden dağılmış olur.

İ K İ N C İ B Ö L Ü M

Millî Birlik Komitesi

Madde 9 — Millî Birlik Komitesi bu kanun altında imzası bulunan Başkan ve üyelerden kuruludur.

Madde 10 — Millî Birlik Komitesi üyeleri, kendi dileği ile komiteden çekilebilir; fakat ikinci maddede yazılı yemine ihanetleri mahkeme hükmü ile sabit olmayınca Komiteden çıkarılamaz.

Madde 11 — Vatana ihanet, irtikâp, hırsızlık, sahtekârlık, dolandırıcılık, emniyeti suiistimal gibi şeref ve haysiyet kırıcı suçlardan veya adam öldürmekten mahkûm olanların veya kamu haklarından iskat edilmiş bulunanların Komite Üyeliği düşer.

Madde 12 — Millî Birlik Komitesinin bir üyesi hakkında on ve onbirinci maddelerdeki suçlardan biri ile soruşturma açılabilmesi yahut bu üyenin tevkif edilmesi veya yargılanması için, Millî Birlik Komitesi üyelerinin yedide altısının katılacağı toplantıda bulunan üyelerin beşde dördünün oyu ile karar verilir. Bir üye hakkında diğer suçlardan dolayı soruşturma yapılması ve bu üyenin yargılanması, Millî Birlik Komitesindeki görevinin sona ermesine bırakılır. Bu süre içinde zamaşımı işlemez.

Madde 13 — Millî Birlik Komitesi üyeliği ile Devlet Memur-

luğu aynı kişide ancak O'nun rızası ve Komitenin tasvibi ile birleşebilir.

Millî Birlik Komitesi üyelerinden yedide birinden fazlası hükümet merkezi dışında devamlı görev alamaz.

Madde 14 — Millî Birlik Komitesi müzakereleri Komite iç tüzüğü gereğince yapılır.

Madde 15 — Millî Birlik Komitesi adı çoğunlukla aksine karar vermedikçe, Komitenin müzakereleri gizli yapılır ve müzakere ve kararları yayınlanamaz.

Madde 16 — Millî Birlik Komitesi Başkanının bulunmadığı Komite toplantılarına üyelerden herbiri, soyadı alfebe sırasına göre, başkanlık eder. Başkanlık kâtipliğini en genç iki üyesi yapar.

Komitede her üye bir oy sahibidir. Oylar eşit olursa, Başkanın bulunduğu tarafın oyuna uyulur.

Ü Ç Ü N C Ü B Ö L Ü M

Devlet Başkanı

Madde 17 — Millî Birlik Komitesinin Başkanı aynı zamanda Devletin ve Bakanlar Kurulunun Başkanıdır.

Devlet Başkanı; hastalık, yurt dışına çıkma vesair sebeplerle vazifesi başında bulunmadığı zaman, kendisine Millî Birlik Komitesinin en yaşlı üyesi vekâlet eder. Bu vekil aynı süreçte Millî Birlik Komitesine de Başkanlık eder.

Devlet Başkanının çekilmesi, ölümü vesair sebeplerle Başkanlık boşalırsa, yenisi seçilinceye kadar, Komitenin en yaşlı üyesi Devlet ve Millî Birlik Komitesi Başkanlıklarına vekâlet eder.

Yeni Devlet Başkanı Millî Birlik Komitesi Üyeleri arasından ve bu üyelerin yedide altısının katılacağı ilk toplantıda üçde iki çoğunlukla seçilir.

Devlet Başkanı aynı zamanda başkumandandır.

Madde 18 — Devlet Başkanı Millî Birlik Komitesince kabul edilen geçici kanunları en geç yedi gün içinde ilân eder. İlânını uygun bulmadığı kanunları tekrar görüşülmek üzere, bu husustaki gerekçe ile birlikte, komiteye geri gönderir. Komite, bu geçici kanunu beşte dört çoğunlukla kabul ederse, Devlet Başkanı bunu en geç beş gün içinde ilân eder.

Devlet Başkanı, Bakanlar Kurulunun teklifi üzerine, hükümlerin cezalarını devamlı sakatlık veya yaşlılık gibi sebeplerden dolayı kaldırabilir veya hafifletebilir ancak Devlet Başkanı bu yetkisini, devrilen iktidar zamanında işlenen siyasî suçlardan veya siyasî maksatlı katil ve müessir fiillerden veya görevi kötüye kullanma irtikâp, nüfuzun kötüye kullanılması suretiyle ve başka yollarla haksız servet yapmaktan hüküm giyenler hakkında kullanamaz.

B Ö R D Ü N C Ü B Ö L Ü M

Bakanlar Kurulu

Madde 19 — Her Bakan, Bakanlar Kurulunca güdülen genel siyasetten, Kurulun diğer üyeleriyle birlikte sorumludur.

Her Bakan kendi yetkisi içindeki işlerin yürütümünden ve maiyetinin bu alandaki fiil ve işlemlerinden sorumludur.

Madde 20 — İzinli veya mazeretli olan bir Bakana Bakanlar Kurulu üyelerinden biri Devlet Başkanınca vekil tayin edilir. Ancak her Bakan kendi aslı vazifesinden başka bir Bakanlığa vekâlet edebilir.

Madde 21 — Bakanlar, Millî Birlik Komitesi üyelerinden veya 27 Mayıs 1960 tarihinde herhangi bir siyasî partiye kayıtlı olmayan vatandaşlardan seçilir.

Madde 22 — Bakanlar Kurulu, Kanunların uygulanışını göstermek, yahut kanunun emrettiği işleri belirtmek üzere, içinde yeni hükümler bulunmamak şartıyla tüzükler çıkarır. Tüzükler Devlet Başkanının tasdik ve ilânı ile yürürlüğe girer.

Tüzüklerin Kanuna aykırılığı iddia olunursa onun çözüm yeri Millî Birlik Komitesidir.

Madde 23 — Millî Birlik Komitesi Üyeleri, Bakanlar, Millî Birlik Komitesince kurulan (Yüksek Adalet Divanı) Hâkimleriyle Savcıları ve Yüksek Soruşturma Kurulu Üyeleri, malî ve iktisadî konularda incelemelerde bulunmak üzere görev alanlar, görevlerine mal beyanı ile başlarlar ve görevlerinin sonunda mal beyanı ile ayrılırlar.

Millî Birlik Komitesi ayrıca lâzum gördüğü şahıslardan mal beyanı isteyebilir.

Madde 24 — 1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilâtı Esasiye Kanununun 4-7, 9-25, 27-36, 38-40 ıncı maddeleri ile 41 inci mad-

desinin ikinci ve üçüncü cümleleri ve 42-50, 52, 61-67, 95, 102, 104 üncü maddeleri hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Eski İktidar mensuplarından kendilerinin ve yakınlarının servetlerini meşrû yollardan edindiklerini mahkemede isbat edemeyenler hakkında Teşkilâtı Esasiye Kanununun 73. üncü maddesinde yazılı müsadere yasağı yürürlükten kaldırılmıştır.

Teşkilâtı Esasiye Kanununun yürürlükte kalmış olan hükümlerinin ve bu geçici kanunun hükümlerinden herhangi birinin değiştirilmesi veya kaldırılması Millî Birlik Komitesi üyelerinin beşte birinin teklifi üzerine beşte dördünün oyu ile mümkündür.

Teşkilâtı Esasiye Kanununun Devlet Şeklinin Cumhuriyet olduğu hakkındaki birinci maddesinde değişiklik yapılması hiçbir suretle teklif dahi edilemez.

Madde 25 — Millî Birlik Komitesince çıkarılan geçici kanunlar yeni Anayasaya göre kurulacak Türkiye Büyük Millet Meclisince kaldırılmadıkça yürürlükte kalır.

Madde 26 — Bu kanun 27 Mayıs 1960 tarihinden itibaren yürürlüktedir.

Millî Birlik Komitesince ve Bakanlar Kurulunca 27 Mayıs 1960 gününden başlayarak bu Geçici Kanun yayımlanması tarihine kadar çıkarılmış olan kararnameler ve alınmış olan karar ve tedbirler muteber ve mer'idir.

Madde 27 — Bu kanunu Millî Birlik Komitesi yürütür.

Millî Birlik Komitesi

Başkanı

GÜRSEL Cemal

Üye

ACUNER Ekrem

Üye

AKSOYOĞLU Refet

Üye

BAŞTUĞ İrfan

Üye

ÇELEBİ Emanullah

Üye

ERKANLI Orhan

Üye

AKKOYUNLU Fazıl

Üye

ATAKLI Mucip

Üye

BAYKAL Rıfat

Üye

ER Ahmet

Üye

ERSÜ Vehbi

Üye
ESİN Numan
Üye
KABİBAY Orhan
Üye
KAPLAN Mustafa
Üye
KARAN Muzaffer
Üye
KÖKSAL Osman
Üye
KUYTAK Fikret
Üye
MADANOĞLU Cemal
Üye
ÖZDAĞ Muzaffer
Üye
ÖZGÜNEŞ Mehmet
Üye
ÖZKAYA Şükran
Üye
SOYUYÜCE Şefik
Üye
TUNÇKANAT Haydar
Üye
ULAY Sıtkı
Üye
YURDAKUL Muzaffer

Üye
GÜRSOYTRAK Suphi
Üye
KAPLAN Kadri
Üye
KARAMAN Suphi
Üye
KARAVELİOĞLU Kâmil
Üye
KÖSEOĞLU Münir
Üye
KÜÇÜK Sami
Üye
O'KAN Sezai
Üye
ÖZDİLEK Fahri
Üye
ÖZGÜR Selâhattin
Üye
SOLMAZ İrfan
Üye
TAŞER Dündar
Üye
TÜRKEŞ Alparslan
Üye
YILDIZ Ahmet

(İşbu Kanun 14/6/1960 tarih ve 10525 sayılı Resmî Gazetede
yayınlanmıştır.)

B Ö L Ü M : II

K A N U N L A R

- 1 — «Ticaret ve Sanayi Odaları», «Ticaret Odaları», «Sanayi Odaları» ve «Ticaret Borsaları»nın uzuvlarının feshiyle yeniden seçimlerinin yapılması hakkında Geçici Kanun.
- 2 — Yüksek Adalet Divanının Muhakeme Usulüne ait Geçici Kanun.
- 3 — Hürriyet Mücadelesi uğrunda işlenen bazı suçların affına dair Geçici Kanun.
- 4 — Silâh taşıyan veya bulunduranların affına dair Geçici Kanun.
- 5 — İnkilâbın korunmasına dair Geçici Kanun.
- 6 — Anadolu Ajansı Türk Anonim Şirketi'nin 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 272 nci maddesinden istisna edilmesine dair Geçici Kanun.
- 7 — 3512 sayılı Cemiyetler Kanununa ek Geçici Kanun.
- 8 — 5680 sayılı Basın Kanununa bir madde eklenmesi hakkında Geçici Kanun.
- 9 — Resmî işyerlerinde temsilci işçi seçiminin yenilenmesi hakkında Geçici Kanun
- 10 — Hürriyet İstikrazı hakkında Geçici Kanun
- 11 — Abdullah oğlu Muhittin Tercan'a vatanî hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair Geçici Kanun
- 12 — Milletlerarası iktisadî ve malî münasebetlerimizin tanzimi hakkında Geçici Kanun
- 13 — 28/12/1946 tarihli ve 4991 sayılı kanuna geçici bir madde eklenmesine dair Geçici Kanun
- 14 — Türk Ceza Kanununun 146 nci maddesine fıkra eklenmesi ve 56 nci maddesinin kaldırılması hakkında Geçici Kanun

**Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve
Ticaret Borsalarının uzuvlarının feshiyle yeniden Seçimlerinin
Yapılması hakkında Geçici Kanun**

Kanun No. : 2

Kabul Tarihi : 14/6/1960

Madde 1 — Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsalarının çalışmalarını meslekî ahlâk ve memleketin genel menfaatleriyle âhenkli olarak yürütmek maksadiyle seçimlerin meslekî haysiyet ve tesanüt icapları içinde ve tam bir serbestiyet ile yapılmasına imkân vermek üzere bütün Oda ve Borsaların uzuvları feshedilmiştir.

Madde 2 — Bu teşekküllerin işleri yeni seçimler yapılınca ve uzuvlar vazifelerine başlayınca kadar valilerce 5590 sayılı kanunun 30 ve 59 uncu maddelerine istinaden mahallin icaplarına göre tayin edilecek üç veya beş kişilik bir komite tarafından görülecektir.

Madde 3 — İkinci madde ile teşkil edilen Komite, bir taraftan teşekkülün câri işlerini mevzuat dairesinde ve bitaraf olarak yürütmekle beraber, diğer taraftan gerekli seçim hazırlıklarını da ikmal edecektir.

Madde 4 — Seçimler 5590 sayılı Kanunun sureti tatbikına mütedair tüzüğün 59 ve müteakip maddeleri hükümleri dairesinde yapılacak ve seçimlere 20/6/1960 tarihinde başlanarak 5/8/1960 tarihine kadar sona erdirilmiş olacaktır.

Madde 5 — Bu Kanun neşri tarihinden itibaren mer'iyete girer.

Madde 6 — Bu Kanun hükümlerini yürütmeye Bakanlar Kurulu memurdur.

(İşbu Kanun 15/6/1960 tarih ve 10526 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.)

Yüksek Adalet Divanının Muhakeme Usulüne ait Geçici Kanun

Kanun No. : 3

Kabul Tarihi : 16/6/1960

Madde 1 — 1924 tarih ve 491 sayılı Teşkilâtı Esasiye Kanununun bazı hükümlerinin kaldırılması ve bazı hükümlerinin değiştirilmesi hakkında 12 Haziran 1960 tarihli ve 1 No. 11 Geçici Kanunun 6 ncı maddesinde yazılı Yüksek Adalet Divanı ile Yüksek Soruşturma Kurulunca 20/4/1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri usulü kanununun, işbu kanuna aykırı olmayan Muhakeme usulüne ait hükümleri sür'at gagesini zedelememek kaydıyla, uygulanır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Yüksek Soruşturma Kurulu

Madde 2 — Yüksek Soruşturma Kurulu Başkanı bu kurulun vazifesini kolaylaştırmak maksasiyle, üyeler arasından üçer kişiden az olmamak üzere tâli soruşturma kurulları vücuda getirir ve bunların her birine başkanlık edecek üyeyi tâyin eder. Bunlardan biri (Merkez Soruşturma Kurulu) adını taşır ve diğer kurullar arasında işbölümünü düzenler.

Yüksek soruşturma kurulunun merkezi Ankaradır. Merkez Kurulu, lüzumunda ve Yüksek Soruşturma Kurulu Başkanının tasvibi ile soruşturma kurullarının başka mahallerde çalışmasına karar verebilir.

Yüksek Soruşturma Kurulu Başkanı, mazereti halinde Başkan vekilliğini yapacak üyeyi, vazifeye başladığı anda tayin eder.

Yüksek Soruşturma Kurulu, Başkanın daveti ile toplanır. Müzakere nisabı 16 dır. Kararlar ittifak veya ekseriyetle verilir.

Madde 3 — Bu Kanunun neşri tarihinde muhtelif mercilerde bulunup da, kanunun şümulüne giren tahkikata ait dosyalar, suç delilleri, vesaik, evrak ve sair eşya Merkez Soruşturma Kuruluna veya bu kurulun tensip edeceği Kurula mazbuz mukabilinde devir ve teslim olunur.

Para, mücevherat ve kıymetli evrak Yüksek Soruşturma Kurulu Başkanının emrine amâde olmak üzere mahalli Ziraat Bankalarında muhafaza edilir. Tevdi edenlerle Banka keyfiyetten Merkez Kurulunu haberdar ederler.

Madde 4 — Bu Kanunun mevzuuna giren fiillerden dolayı yapılmış veya yapılacak ihbar ve şikâyetler Merkez Soruşturma Kuruluna verilir ve bu Kurulca gereği yapılır.

Madde 5 — Yüksek Soruşturma Kurulu veya Merkez Soruşturma Kurulu muhtelif Kurullarca yapılan tahkikatı birleştirebileceği gibi tefrik de edebilir.

Madde 6 — Yüksek Soruşturma Kurulu ile Soruşturma Kurullarının yapacakları tahkikat İlk Tahkikat mahiyetindedir.

Soruşturma Kurulları hey'et halinde vazife görürler. Belli bir tahkik muamelesinin yapılması için bir üyenin naip tâyini caizdir.

Soruşturma Kurulları, yaptıkları Soruşturmalar dolayısı ile lüzumlu kararları verirler. Şu kadarki, 12 inci maddede yazılı kararları ancak Yüksek Soruşturma Kurulu verebilir.

Madde 7 — Yüksek Soruşturma Kurulu ile Soruşturma Kurulları, sanıkların sıfatlarına göre, Ceza Muhakemeleri Kanununun 104 üncü maddesi ile Askerî Muhakeme Usulü kanununun 105 inci maddesindeki sebeplere istinaden tevkif kararı verebilirler.

Bu kanunun neşri tarihinde nezaret ve muhafaza altında bulunanlar hakkında da bu hükümler uygulanır.

Mevkufların muhaberâtı kontrole tâbidir.

Madde 8 — Soruşturma sonuna kadar kefaletle veya kefaletsiz tahliye kararı verilemez. Sanıklar Yüksek Adalet Divanına mevkufen sevk edilir.

Madde 9 — Soruşturma Kurulları, sanıkları ve icabında yakınlarını mal beyanına davet eder ve bilcümle menkul ve gayrimenkul malları ile alacakları üzerine ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz koyabilirler. Bu kurullar sanıkların Yurt dışında veya içinde sahip oldukları menkul ve gayrimenkul malları, sair alacak ve hakları tahkik edebilirler.

Yüksek Soruşturma Kurulu Başkanı re'sen veya Kurulların müracaatı üzerine dışardaki kıymetlerin yurda getirilmesi için gereken tedbirleri alabilir.

Soruşturma Kurulları, sanıkların aile efradından lüzum gördüklerinin ahzu kabza selâhiyetli vekillerinin, soruşturmanın sonuna kadar Yurt dışına çıkmamalarına veya tayin edilecek bölgelerde ikamet etmelerine karar verebilir.

Madde 10 — Soruşturmalar gizlidir. Soruşturma safhasında, sanıklarla müdafileri evrakı tetkik edemeyecekleri gibi sanıklar müdafileri ile görüşemezler.

Madde 11 — Soruşturmanın sonunda Soruşturma Kurulları tahkikata ait dosyaları yazılı mütalâaları ile birlikte Yüksek Soruşturma Kuruluna gönderirler.

Madde 12 — Yüksek Soruşturma Kurulu Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre ilk tahkikat sonunda verilecek kararlardan herhangi birini ittihaz eder. Bunlardan Son Tahkikatın açılması kararı ile kesinleşen muhakemenin men'i kararları sanıklara tebliğ olunur.

Madde 13 — Yüksek Soruşturma Kurulu ile Soruşturma Kurullarının kararlarına karşı Kanun yollarına gidilemez. Ancak Millî Birlik Komitesi kendisine bir sureti tevdi edilecek olan muhakemenin men'i kararlarının bir daha gözden geçirilmesini tevdi tarihinden itibaren onbeş gün zarfında Yüksek Soruşturma Kurulundan talep edebilir. Bu talep üzerine yapılacak inceleme sonunda verilecek kararlar kesindir.

İ K İ N C İ B Ö L Ü M

Yüksek Adalet Divanı

Madde 14 — Haklarında son tahkikatın açılmasına karar verilen sanıkların duruşması Yüksek Adalet Divanında yapılır.

Divan Millî Birlik Komitesince tayin edilen mahalde vazife görür.

Madde 15 — Duruşma alenidir Ceza Muhakemeleri usulü kanununun 373 cü maddesi hükmü mahfuzdur.

Madde 16 — Duruşma aralıksız cereyan eder. Zarurî sebepler varsa duruşmaya en çok 3 ün ara verilebilir. Son müdafaa için divan daha uzun bir mehil verebilir.

Madde 17 — Her sanık duruşmada isterse üçe kadar müdafi bulundurabilir.

Madde 18 — Duruşma sanıkların huzuru ile yapılır.

Sanık makul bir mazereti sebebi ile duruşmada hazır bulunamıyorsa müdafinin huzuru ile iktifa olunur. Hazır bulunma makbul bir mazeretten ileri gelmemişse duruşmaya müdafî kabul edilmeyerek sanığın gıyabında duruşma yapılır ve hüküm verilir.

Madde 19 — Yüksek Adalet Divanı 9 uncu maddede gösterilen tedbir ve kararları alabileceği gibi Soruşturma Kurullarınca alınmış olan tedbir ve kararların devamına mahal olup olmadığını da kararlaştırabilir.

Ü Ç Ü N C Ü B Ö L Ü M

Müşterek Hükümler

Madde 20 — Yüksek Soruşturma Kurulu ile Yüksek Adalet Divanının Başkanı, Üye ve Zabıt Kâtipleri Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 21 maddesinde yazılı hallerde bu vazifeleri yapamazlar ve münhasıran bu sebeplere binaen reddedilebilirler.

Yüksek Soruşturma Kurulu Başkanı Red edilirse, kendisi katılmaksızın toplanacak Yüksek Soruşturma Kurulu bu hususta karar verir. Üyelerden reddi istenenler hakkında Yüksek Soruşturma Kurulu Başkanının tespit edeceği Kurul red taleplerini karara bağlar.

Yüksek Adalet Divanı Başkan veya Üyesi reddedildikte, reddedilen kimsenin iştirâki olmaksızın toplanan Divan istek hakkında karar verir.

Reddedilen zabıt kâtipleri hakkında bunların nezdlerinde vazife gördükleri Kurul veya Yüksek Adalet Divanı karar verir.

Madde 21 — Şahitlerle Bilirkişiler ihzar müzakeresi ile celp edilirler. Makbul bir mazerete istinat etmeksizin ihzardan kaçınan şahit veya Bilirkişiler hakkında 3 aydan bir seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Madde 22 — Bu kanun gereğince yapılacak soruşturma ve muhakeme sırasında dâvaya müdahale hükümleri tatbik edilmez.

Madde 23 — Yüksek Soruşturma Kurulu ile Soruşturma Kurullarının ve Yüksek Adalet Divanının emirleri Devlet Daireleri, hakikî ve hükmî şahıslar tarafından her işe takdimen ve derhal yerine getirilir. Kasden yerine getirmiyen veya işi geciktirenlerle hakikat hilâfına cevap verenler 6 aydan iki seneye kadar

hapis cezası ile cezalandırılırlar. Bu fiilleri taksir ile işleyenler iki aydan bir seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Madde 24 — Yüksek Soruşturma Kurulu ile Yüksek Adalet Divanına lüzumu kadar Adli Tabip, Başkâtip, Kâtip, Steno, Daktilo, Teyp Mütéhassısı, Teknisyen, Mübaşir, Hademe ve diğer lüzumlu personel Adalet Bakanlığı tarafından tâyin olunur.

Madde 25 — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 26 — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

17/6/1960

(İşbu Kanun 18/6/1960 tarih ve 10529 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır).

Hürriyet Mücadelesi uğrunda işlenen bazı suçların affına dair Geçici Kanun

Kanun No. : 4

Kabul Tarihi : 28/6/1960

Madde 1 — 27 Mayıs 1960 tarihinden evvel işlenmiş bulunan :

a) Türk Ceza Kanununun 158 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı fiillerden ve 159 uncu maddesine uyan, bakanlıkları alenen tahkir ve tezyif eylemekten,

b) Türkiye Büyük Millet Meclisi Tahkikat Encümenlerinin vazife ve selâhiyetleri hakkındaki 7468 sayılı kanuna muhalefetten,

c) Hürriyet mücadelesi uğrunda, Toplantılar ve Gösteri Yürüyüşleri hakkındaki 6761 sayılı kanuna muhalefetten, dolayı takip altında bulunanlar ile mahkûm edilmiş olanların suçları ve cezaları bütün neticeleriyle birlikte affedilmiştir.

Madde 2 — Millî Birlik Komitesinin 22 sayılı tebliğinde ve 31 Mayıs 1960 tarihli ve 4/2 sayılı kararında yazılı olanların ve bu tebliğ ve kararda bahsi geçen suçlardan dolayı mahkûm edilmiş bulunanların suç ve cezaları bütün neticeleriyle birlikte affolunmuştur.

Madde 3 — Bu kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Madde 4 — Bu kanun icrasına Adalet Bakanı memurdur.

29/6/1960

(İşbu kanun 30/6/1960 tarih ve 10539 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.)

**Silâh taşıyan veya bulunduranların affına dair
Geçici Kanun**

Kanun No. : 5

Kabul Tarihi : 28/6/1960

Madde 1 — Ruhsatsız silâh taşıyan veya bulunduranlardan İçişleri Bakanlığının tebliği üzerine, tâyin edilen müddet içerisinde bu silâhlarını teslim etmiş olanlar hakkında taşıma veya bulundurma suçlarından dolayı takibat yapılmaz.

Madde 2 — İçişleri Bakanlığının tebliğinde tâyin edilen müddet içinde ruhsatsız ve ruhsatlı silâhlarını teslim etmemiş olanlardan bu kanunun yayımı tarihinden itibaren 30 gün içinde askerî makamlara teslim edenler hakkında da takibat yapılmaz.

Madde 3 — İkinci maddede tâyin edilen müddet içinde ruhsatlı veya ruhsatsız silâhlarını teslim etmeyenler hakkında 6136 sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar hakkındaki kanunun cezai hükümleri üç misli artırılarak tatbik olunur.

Madde 4 — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya Bakanlar Kurulu memurdur.

29/6/1960

(İşbu kanun 30/6/1960 tarih ve 10539 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.)

İnkilâbın Korunmasına dair Geçici Kanun

Kanun No. : 6

Kabul Tarihi : 28/6/1960

Madde 1 — Mahallin asayişini veya Devletin nizam, emniyet ve selâmetini ihlâl ve tehdit edenler ile edebileceklerine dair haklarında yeter delil ve emare bulunanlar, mahallin valisinin tasvibi ile ve 30 günü geçmemek kaydı ile zabıtâca nezaret altına alınabilirler. Bu şekilde nezaret altına alınanlar hakkında sovruşturmalar 30 gün içinde tekemmül ettirilip kanunî gereği takdir ve ifa edilmek üzere tahkikat evrakı ile birlikte yetkili kaza mercilerine teslim olunurlar.

Madde 2 — Bu kanun en geç genel seçimler için yapılacak propagandanın başlangıç tarihinden bir hafta evvel yürürlükten kalkar.

Geçici madde — 14/6/1960 gününden itibaren nezaret veya muhafaza altına alınmış bulunanlar hakkındaki nezaret ve tedbir kararları muteberdir. İşbu geçici kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren yukarıda adı geçenler hakkında da bu kanun uygulanır.

Madde 3 — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4 — Bu kanunun hükümlerini icraya Bakanlar Kurulu memurdur.

29/6/1960

(İşbu kanun 30/6/1960 tarih ve 10539 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.)

Anadolu Ajansı Türk Anonim Şirketi'nin 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 272 nci maddesinden istisna edilmesine dair Geçici Kanun

Kanun No. : 7

Kabul Tarihi : 1/7/1960

Madde 1 — Anadolu Ajansı Türk Anonim Şirketi, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun anonim şirketlere ait intibak hükümleriyle 272 nci maddesi hükmünden istisna edilmiştir.

Madde 2 — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

4/7/1960

(İşbu kanun 6/7/1960 tarihli ve 10544 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.)

3512 sayılı Cemiyetler Kanununa ek Geçici Kanun

Kanun No. : 8

Kabul Tarihi : 4/7/1960

Madde 1 — Siyasi partilerin il ve ilçe merkezleri dışında her ne nam ile olursa olsun teşkilât kurmaları memnurdur.

İl merkezlerinde genel kurula bağlı bir il idare kurulu, ilçe merkezlerinde il idare kuruluna bağlı bir ilçe idare kurulundan ve bunlara bağlı birer gençlik ve kadın kolundan başka teşkilât kurulamaz.

Madde 2 — Birinci madde hükümlerine aykırı harekette bulunanlar hakkında 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezası hükmolunur.

Madde 3 — Siyasî partilerin bu kanunun birinci maddesi hükmü dışında kalan bütün teşkilâtı kaldırılmıştır.

Madde 4 — Siyasî partiler tüzüklerini, faaliyetlerine müsaade olduğu tarihten itibaren bir ay içinde bu kanun hükümlerine uydurmaya mecburdurlar.

Madde 5 — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 6 — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

5/7/1960

(İşbu kanun 6/7/1960 tarihli ve 10544 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.)

**5680 sayılı Basın Kanununa bir madde eklenmesi hakkında
Geçici Kanun**

Kanun No. : 9

Kabul Tarihi : 4/7/1960

Madde 1 — Türk Ceza Kanununun 140, 142, 161, 163 ve 426 nci maddeleriyle 6187 sayılı Vicdan ve Toplanma Hürriyetinin korunması hakkındaki kanunun 1 inci maddesinde gösterilen suçlarla ilgili görülen her türlü neşriyatın «Gazete, dergi ve ajans bültenleri gibi mevkuteler hariç» yetkili kaza mercilerince karar verilinceye kadar dağıtılmalarını men'e ve dağıtılanların toplatılmasına İçişleri Bakanlığı yetkilidir.

Madde 2 — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

5/7/1960

(İşbu kanun 6/7/1960 tarihli ve 10544 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.)

**Resmî işyerlerinde temsilci işçi seçiminin yenilenmesi hakkında
Geçici Kanun**

Kanun No. : 10

Kabul Tarihi : 4/7/1960

Madde 1 — 3003 sayılı İş kanununa tâbi bulunan umumî mülhak ve hususî bütçeli dairelerle mütedavil sermayeli mües-

seseler, sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait olan şirket ve kurumlarla, belediyeler ve bunlara bağlı teşekküller, 3460 ve 3659 sayılı kanunların şumulüne giren İktisadî Devlet Teşekkülleri ve diğer bilcümle kurum, banka, ortaklık ve müesseselerde mezkûr 3008 sayılı kanunun 5518 sayılı kanunla değiştirilen 78 inci madesi ve İş Uyuşmazlıklarını uzlaştırma ve Tahkim Tüzüğü gereğince yapılan bilûmum temsilci işçi seçimleri feshedilmiştir.

Madde 2 — Amlan işyerlerinde, temsilci işçi seçimleri umumî hükümler dairesinde bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde yenilenir.

Madde 3 — İkinci madde uyarınca yapılacak seçimlerde seçilen temsilci işçilerin temsilcilik süresi, İş Uyuşmazlıklarını Uzlaştırma ve Tahkim Tüzüğü'nün değişik 1 inci maddesine göre yapılacak genel seçimlere kadar devam eder.

Madde 4 — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 5 — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

5/7/1960

(İşbu kanun 6/7/1960 tarihli ve 10544 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.)

Hürriyet İstikrazı hakkında Geçici Kanun

Kanun No : 11

Kabul tarihi : 6/7/1960

Madde 1 — Hasılı Hazine ihtiyaçlarıyla İktisadî Devlet Teşekküllerinin yatırımlarının finansmanında kullanılmak üzere (500) milyon liraya kadar Hürriyet İstikrazı adı ile uzun vâdeli iç istikraz aktine Maliye Bakanı yetkilidir.

Madde 2 — Bu kanun gereğince yapılacak istikraz için hâmiline yazılı tahvil ihraç olunur.

Bu istikrazın yıllık faiz nispeti, ihraç fiyatı ve itfa müddeti Bakanlar Kurulu, diğer şartları Maliye Bakanlığı tarafından tesbit olunur.

Madde 3 — Tahvillerin itfası, borsada başabaştan aşağı fiyatlar ile satıldıkları müddetçe buradan satın alma yolu ile, ba-

sabaşı bulmuş veya aşmış buldukları takdirde kur'a çekmek suretiyle yapılır.

Madde 4 — Bu tahviller ihraç tarihlerinden itibaren 10 yıl geçmedikçe erken ödemeye veya konversiyona tabi tutulamaz. Bu tarihten sonra keyfiyet, Hükümetçe üç ay önce ilân edilmek suretiyle herhangi bir faiz vâdesinde tedavülde kalmış olan tahvillerin tamamı veya bir kısmı için başabaş erken ödeme veyahut konversiyon yapılabilir.

Madde 5 — Tahvillerin faiz ve bedelleri, geçici ve kesin tahviller ve bunların kuponları ile ödemelerine ait evrak ve senetler, ilân ve istikraza ilişkin diğer işlemler, istikrazın tamamen ifasına kadar, her türlü vergi ve resimden muaftır.

Madde 6 — Bu kanun gereğince çıkarılacak olan tahviller genel ve katma bütçe ile idare olunan daire ve kurumlarca, il özel idareleri ve belediyelerce yapılacak artırma, eksiltme ve sözleşmelerde teminat olarak itibari kıymetleri üzerinden kabul olunur.

Teminatın irat kaydına karar verildiği takdirde karar tarihinden önce vâdesi gelmiş faiz kuponlarının bedelleri tahvil sahiplerine ait olur. Bu tahviller Hazinece satılmış ve satılacak olan millî emlak bedellerinin ödenmesinde dahi başabaş kabul olunur.

Madde 7 — Bu istikraza ait faiz kuponlarının bedelleri tediyesi iktiza ettiği tarihten itibaren 5 yıl ve tahvil bedelleri tediyesi lâzım geldiği tarihten itibaren 10 yıl sonra Hazine lehine zamanaşımına uğrar.

Madde 8 — Bu kanun gereğince yapılacak istikrazın ihraç giderleri, Devlet Borçları Bütçesinde açılacak ayrı bir bölüme ödenek kaydı suretiyle ödenir.

Maliye Bakanlığı ihraç giderleri için (500.000) liraya kadar geçici harcamaya yetkilidir.

Madde 9 — Bu kanunun aktine izin verdiği istikrazın yıllık faiz, itfa ve diğer giderlerini karşılayabilecek ödenek her yıl Devlet Borçları Bütçesinde açılacak ayrı bir bölüme konulur.

Madde 10 — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 11 — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.

7/7/1960

(İşbu Kanun 11/7/1960 tarihli ve 10548 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.)

Abdullah oğlu Muhittin Tercan'a, vatani hizmet tertibinden aylık bağlanmasına dair Geçici Kanun

Kanun No : 12

Kabul tarihi : 6/7/1960

Madde 1 — Milli Mücadeleye başından sonuna kadar jandarma eri ve süvari çavuşu olarak iştirak ederek emsallerine nispetle fevkalâde hizmet ve yararlığı sebbeden Abdullah oğlu Muhittin Tercan'a hayatta bulunduğu müddetçe vatani hizmet tertibinden (500) lira aylık bağlanmıştır.

Madde 2 — Bu kanun yayımını takibeden ay başından itibaren yürürlüğe girer.

Madde 3 — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.

7/7/1960

(İşbu Kanun 11/7/1960 tarihli ve 10548 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.)

Milletlerarası iktisadi ve mali münasebetlerimizin tanzimi hakkında Geçici Kanun

Kanun No : 13

Kabul tarihi : 6/7/1960

Madde 1 — 31/5/1949 tarih ve 5412 sayılı Kanunla kurulmuş bulunan Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı Maliye Bakanlığına (Hazine Genel Müdürlüğu) bağlanmıştır.

Madde 2 — Milletlerarası mali müesseseler ve yabancı memleketlerin resmî mali müessese ve teşekkülleri ve finansman müesseseleri ile her türlü müzakere ve münasebetler Maliye Bakanlığı tarafından tanzim ve takib edilir.

Madde 3 — Maliye ve Ticaret Bakanlıkları ilgili diğer Bakanlık ve dairelerin mütalâalarını almak suretiyle, çok taraflı iktisadi ve ticari milletlerarası anlaşmaları müştereken müzakere ve intaceder ve bunların tatbikatını idare ederler.

Madde 4 — Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile ilgili diğer Bakanlık ve dairelerin mütalâalarını almak suretiyle, iki taraflı ticaret anlaşmalarını müzakere ve intaç ve bunların tatbikatını idare eder.

Madde 5 — 27/2/1951 tarih ve 5743 sayılı Kanuna bağlı ilişik (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar kaldırılmış ve ilişik (2)

sayılı cetvelde gösterilen kadrolar 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Maliye Bakanlığı Hazine Genel Müdürlüğü kısmına ilâve edilmiştir.

Cetvelde başka Bakanlığa ait olduğu işaret edilen kadrolara alâkalı Bakanlık tarafından tayin yapılır.

Heyet başkanlıklarına Maliye Bakanlığınca tâyin yapılmadan önce Ticaret Bakanlığının mütalâası alınır.

Maliye Bakanlığı Hazine Genel Müdürü aynı zamanda İktisadî İş Birliği Teşkilâtı Genel Sekreteri vazifesini görür ve müktesep hakkına bakılmaksızın Genel Sekreterlik kadro maaşını alır.

Madde 6 — 31/5/1949 tarih ve 5412 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi gereğince Milletlerarası İktisadî İş Birliği Teşkilâtında çalıştırılması Maliye Bakanlığınca lüzumlu görülen memurlara, bağlı buldukları daire veya müesseselerce gereken muvafakat verilir.

Madde 7 — Maliye Bakanlığı Hazine Genel Müdürlüğünün 4910 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde yazılı bulunan vazifelerine işbu geçici kanun mevzuuna giren hizmetler ilâve edilmiş ve Hazine Genel Müdürlüğünün unvanı «Hazine Genel Müdürlüğü ve Milletlerarası İktisadî İş Birliği Teşkilâtı» olarak değiştirilmiştir.

Hususi kanun veya kararnamelerle Milletlerarası İktisadî İş Birliği Teşkilâtına verilmiş bulunan vazife ve salâhiyetler Hazine Genel Müdürlüğü ve Milletlerarası İktisadî İş Birliği Teşkilâtına devredilmiştir.

Madde 8 — Bu kanuna istinaden temsilcilik kurulan memleketlerdeki Malî Müşavirliklerle Ticaret Müşavir ve Ataşelikleri Heyet Başkanının emri altında temsilcilik bünyesi içinde vazife görür.

Bunlar hakkında 8/7/1948 tarih ve 5250 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi tatbik olunmaz.

Madde 9 — Maliye Bakanlığının kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair 4910 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle değiştirilen 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Hazine Genel Müdürlüğü ve Milletlerarası İktisadî İş Birliği Teşkilâtı, Hazine muamelelerini yapmak, Hazine mevcutlarını nemalandırmak, Hazinesinin doğrudan doğruya iştirâki bulu-

nan müessese ve teşekküllerde hissedarlık sıfatının icabettirdiği muameleleri yapmak, Hazine esham ve tahvilât cüzdanını ve Hazinece muhafazası icabeden kıymetli ayınları muhafaza ve idare etmek, her türlü âmme istikrazları ile ilgili ayınları muhafaza ve idare etmek, her türlü âmme istikrazları ile ilgili ihraç, tediye, itfa ve kayıt işlerini yapmak, Devletçe verilen kefalet, taviz ve yapılan ikrazata mütaallik muameleleri ifa etmek, Devletin yabancı memleketlerdeki bütçe ile ilgili ödemelerini yapmak, Darphane, Amortisman ve Kredi Sandığı, menkul kıymetler ve kambiyo borsası ile Hazinesin münasebetlerini tanzim ve idare etmek, bunların muamelelerini murakabe etmek, kambiyo kontroluna ait esasları hazırlamak ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve tâyin veya teşkil edeceği diğer merciler vasıtasıyla tatbikatını tanzim ve idare etmek, Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu tatbikatını takip ve bu kanunun malî hükümlerine ait tatbikatı tanzim ve murakabe etmek, Petrol Kanununun vergi mevzuları dışında Maliye Bakanlığına verdiği vazifeleri ifa etmek, tediye muvazenesinin hazırlanmasında tatbik olunacak esasları tesbit, bu esaslara göre Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile müştereken tediye muvazenesini ihzar eylemek, kısa, orta ve uzun vâdeli kredilerle faiz hadlerini memleket ekonomisinin icaplarına göre tanzim ve mevduatın korunması için lüzumlu esasları tesbit ve bu hususta Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile birlikte gerekli tedbirleri ittihaz eylemek, Bankalar Kanununun tatbikatını tanzim ve idare etmek, bankaları murakabe eylemek, İktisadî Devlet Teşekküllerinin selâhiyetli organları tarafından tasdik edilmiş bütçelerini ve iş programlarını umumi, malî ve iktisadî muvazene bakımlarından kıymetlendirmek, hususî bütçelerin umumî muvazene ile nakit durumu ve para politikası bakımından ahengini sağlamak, memleketin umumî yatırım politikasının esaslarını hazırlamak, bu mevzuda gerekli tedbirleri almak ve tatbikatını tanzim etmek, iç ve dış İktisadî ve malî hareketleri takibetmek, haricte malî temsilcilikler tesis etmek ve bunların çalışmalarını tertip, tanzim, takip ve idare eylemek, beynelmilel malî müesseseler, yabancı memleketlerin resmî malî müesseseleri ve alelûmum yatırım ve finansman bankaları ile olan her türlü münasebetlerde merci olmak, bu müesseselerle temas ve müzakerelere girişmek, bunları tanzim, takip ve intaç etmek, beynelmilel İktisadî İş Birliği mevzuunda çok taraflı anlaşmalar akdi hususunda yapılacak müzakereleri Ticaret ve diğer alâkalı Bakanlıklarla müştereken icra ve intaç ey-

lemek, bu mevzuda kurulmuş veya kurulacak teşkilâtlar ve Amerikan İktisadî Yardım teşekkülleri ile olan münasebetleri tanzim, bunlarla yapılacak temaslara muhatap ve merci olmak hariçte iktisadî temsilcilikler tesis ve bunların çalışmalarını tertip, tanzim, takip ve idare eylemek, millî paranın tedavül ve istikrarını ve Devletin para siyasetini tanzim ve idare etmek görevleriyle ödevlidir.»

Madde 10 — Ticaret Bakanlığının teşkilât ve vazifelerine dair 27/5/1939 tarih ve 3614 sayılı kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Dış Ticaret Dairesi Reisliği,

Dış ticaret münasebetlerinin tanzimi, bu hususta gerekli mevzuatın hazırlanması, ticaret mukavele ve anlaşmalarının esaslarının tesbiti, müzakeresi, akdi ve tatbikatının idaresi, Maliye Bakanlığı ile müştereken çok taraflı ve Milletlerarası İktisadî ve Ticarî Anlaşmaların ve memlekete mal ithalini sağlayacak diğer bilcümle anlaşmaların mal mübadeleleri ile ilgili hükümlerini ihzar, anlaşmaları müzakere, intaç ve bunların mal mübadelesi ile ilgili hükümlerinin tatbikatını idare ve İktisadî İş Birliği Teşkilâtında vazife ve selâhiyetlerinin ticarî mübadeleye taallûk eden kısımlarını ifa ve istimal etmek, ithalât ve ihracat programları hazırlamak ve tatbik etmek, ticaret bilânçosu ile ilgili tedbirleri almak, dış ticaret mübadelelerini ihlâl eder mahiyetteki hareketleri takip ve tesbit ve icabında alınacak tedbirleri, vazifeli diğer mercilerle birlikte tâyin etmek, iç ve dış ticarî ve iktisadî hareketleri takip ve bu faaliyetlerle ilgili müesseselere gerekli müzaharete bulunmak.

Umumiyetle sergi ve fuarları teşvik, himaye ve bunlara iştirâk etmek ve bu mahiyetteki tanıtma propoganda faaliyetlerinde bulunmak, ecnebi memleketlerdeki müşterek ticaret odaları faaliyetlerini takip ve bunlara müzahir olmak, ecnebi memleketlerdeki ticaret müşavir ve ataşeliklerinin çalışmalarını tertip, tanzim ve takibetmek, ecnebi memleketlerdeki iktisadî temsilciliklerin çalışmalarına iştirak ve bunların ticari mevzulardaki çalışmalarını tertip, tanzim ve takibetmek, ile vazifelidir.»

Geçici Madde 1 — Dışişleri Bakanlığı kadrolarını işgal etmekte olup Milletlerarası İktisadî İş Birliğinin merkez teşkilâtında veya yabancı memleketlerdeki misyonlarında vazife görmekte olanlarla Dışişleri Bakanlığı teşkilâtında işbu geçici ka-

nunun mevzuuna giren hizmetlere tahsis edilmiş olan kadrolarda vazife görenlerin bu vazifeleri bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte nihayete erer.

Geçici madde 2 — Milletlerarası İktisadî İş Birliği Teşkilâtının 5 inci madde gereğince kaldırılan kadrolarını işgal etmekte bulunanların ilişik (2) sayılı cetveldeki kadrolara yeniden tâyini kendilerine ayrılan kadrolar dâhilinde Maliye veya Ticaret Bakanlıklarınca karara bağlanır.

Diğer Devlet daireleri ile kurumlardan naklen tâyin edilmiş bulunanlardan yeniden tâyini yapılmıyanların eski daire ve müesseselerine intikali 5412 sayılı kanunun 4 üncü maddesi daire-sinde cereyan eder.

Geçici madde 3 — İşbu geçici kanun gereğince Maliye veya Ticaret Bakanlıklarına tevdi olunan işlerle alâkalı olarak Dışişleri Bakanlığı veya Milletlerarası İktisadî İş Birliğinin merkez veya dış teşkilâtında mevcut bilûmum evrak ve vesikalar bu kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç bir ay içinde Maliye veya Ticaret Bakanlıklarınca tâyin olunacak mercilere devrolunur.

Geçici madde 4 — 1960 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin (Milletlerarası İktisadî İş Birliği Teşkilâtı) kısmındaki fasıl ve maddelerde mevcut tahsisatlardan işbu Geçici Kanunun yayımı tarihine kadar sarf olunmıyan miktarlar aynı cetvelin Maliye Bakanlığı kısmındaki mütenazır fasıl ve maddelere ve (D) ve (E) işaretli cetvellerin (Milletlerarası İktisadî İş Birliği Teşkilâtı) başlığı altındaki kısımları aynı cetvelin Maliye Bakanlığı kısmına nakledilmiştir.

Madde 11 — 27/2/1951 tarih ve 5743 sayılı, 4/6/1952 tarih ve 5945 sayılı kanunlar ile 2/18428, 2/18637 sayılı Bakanlar Kurulu kararlarıyla yürürlüğe konulan K/368 ve K/381 sayılı kararlar ve bu geçici kanuna aykırı bilûmum hükümler yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 12 — Bu Geçici Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 13 — Bu Geçici Kanunun hükümlerini icraya Bakanlar Kurulu memurdur.

7/7/1960

(İşbu Kanun 11/7/1960 tarihli ve 10548 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.)

C E T V E L (1)

D.	Görevin adı	Sayı	Aylık
MERKEZ			
1	Genel Sekreter	1	150
6	Özel Kalem Müdürü	1	70
2	Daire Başkanı	2	125
4	Haberleşme ve Basın Müşaviri (İhtisas yeri)	1	90
5	Basın Müşaviri (İhtisas yeri)	1	80
4	Uzman (İhtisas yeri)	2	90
5	Mütercim	1	80
6	"	1	70
5	Başraportör (İhtisas yeri)	1	80
7	Raportör	1	60
8	"	2	50
9	"	3	40
7	Muamelât Müdürü	1	60
8	Muamelât Şefi	1	50

Paris Türk Heyeti

2	Başdelege	1	125
3	Delege	2	100
4	Müşavir	3	90
7	Raportör	2	60

Vaşington Bürosu

5	Müşavir	1	80
6	Raportör	1	70

C E T V E L (2)

D.	Görevin adı	Sayı	Aylık
Milletlerarası İktisadi İş Birliği Teşkilâtı			

Merkez Teşkilâtı

2	Genel Sekreter	1	1 750
6	Özel Kalem Müdürü	1	950
4	Daire Başkanı	2	1 250
5	Uzman (İhtisas yeri)	3	1 100

(Biri Ticaret Bakanlığına ait)		
6 Başraportör (İhtisas yeri)	3	950
(Biri Ticaret Bakanlığına ait)		

Dış Temsilcilikler

2 Başdelege (Heyet Başkanı)	2	1 750
3 Delege (Heyet Başkanı)	4	1 500
4 Delege	3	1 250
(Biri Ticaret Bakanlığına ait)		
5 Müşavir	6	1 100
(İkisi Ticaret Bakanlığına ait)		
6 Raportör	4	950
7 "	4	800
9 Memur	4	600

28/12/1946 tarihli ve 4991 sayılı kanuna geçici bir madde eklenmesine dair Geçici Kanun

Kanun No : 14

Kabul tarihi : 6/7/1960

Madde 1 — 4991 sayılı Sürekli Görevle yabancı memleketlerde bulunan Memurların Aylıkları hakkındaki Kanuna aşağıda yazılı geçici madde eklenmiştir :

Geçici madde — 4991 sayılı kanunun 1 inci maddesi şumulüne giren memurlardan Millî Birlik Komitesince Hükümet teklifine göre vazife verilmek maksadiyle merkeze çağrılanlar hakkında göre vazife verilmek maksadiyle merkeze çağrılanlar hakkında mezkûr kanunun 5 inci maddesi hükmü tatbik edilmez ve memlekete girişleri tarihinden itibaren 6 ay süre için aylıkları mezkûr kanunun 1 inci maddesi ve tadilleri dairesinde ödenir. Bu gibi memurların Yurtta geçen 6 aylık müddetleri Yurt dışı hizmetlerinden sayılır.

Madde 2 — Bu kanun 28 Mayıs 1960 tan itibaren yürürlüğe girer.

Madde 3 — Bu kanunu icraya Bakanlar Kurulu memurdur.
7/7/1960

(İşbu Kanun 11/7/1960 tarihli ve 10548 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.)

**Türk Ceza Kanununun 146 ncı maddesine fıkra eklenmesi
ve 56 ncı maddesinin kaldırılması hakkında geçici Kanun**

Kanun No : 15

Kabul tarihi : 6/7/1960

Madde 1 — Türk Ceza Kanununun 146 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

«Birinci fıkrada yazılı suçta ikinci fıkrada gösterilenden gayri suretle iştirâk eden fer'i şerikler hakkında beş seneden onbeş seneye kadar ağır hapis ve âmme hizmetlerinden müebbeden memnuiyet cezası hükmolunur.»

Madde 2 — Türk Ceza Kanununun 56 ncı maddesi kaldırılmıştır.

Madde 3 — Yukarıki madde hükmü, bu kanunun yürürlüğe girmesi tarihinden önce işlenmiş olan ve Türk Ceza Kanununun 125 - 133, 141, 142, 146, 149, 150 ve 163 üncü maddelerinde yazılı bulunan Vatana hiyanet suçları hakkında da uygulanır.

Madde 4 — Bu kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Madde 5 — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

7/7/1960

(İşbu Kanun 11/7/1960 tarihli ve 10548 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.)

B Ö L Ü M : III

Millî Birlik Komitesi Kararnameleri

- 1 — Subaylar Heyetine mahsus Terfi Kanununa üç muvakkat madde eklenmesine dair Kararname
- 2 — Anayasayı değiştiren 1 No. lı Geçici Kanunun 6 ncı maddesinin 3 ve 4 üncü paragrafında verilen salâhiyetle Kurulan Yüksek Soruşturma Kurulunun seçimine dair Kararname
- 3 — İnceleme ve Araştırma Kurulları teşkiline dair

**Subaylar Heyetine mahsus Terfi Kanununa üç muvakkat
madde eklenmesine dair Kararname**

Madde 1 — 19 Haziran 1942 tarihli ve 4273 sayılı Subaylar Heyetine mahsus Terfi Kanununa aşağıdaki üç muvakkat madde eklemiştir.

Muvakkat Madde 1 — Bu kararın mer'iyete girdiği tarihte :

a) Muvazzaf subay ve Askerî Memurların (Teğmen rütbe-sindekiler hariç) haiz buldukları rütbe veya sınıf nasıpları bir evvelki 30 Ağustos tarihine götürülür.

b) Teğmen rütbesinde bulunanların ilk subaylık nasıpları bir yıl evvelki 30 Ağustos tarihine götürülür.

Muvakkat Madde 2 — Muvakkat birinci madde gereğince ya-pılacak nasıp düzeltmelerinden dolayı terfi sırasına girenlerden:

a) Terfi şartlarını haiz bulunanların terfileri derhal yapı-lır ve nasıpları, düzeltilen nasıplarına göre, bekleme müddetle-rini tamamladıkları 30 Ağustos tarihine götürülür.

b) Menfi sicil alanlar hariç terfi şartlarını haiz bulunma-yanlar ise; bu şartları tamamladıkları tarihlerde ve yukarıdaki fıkra hükümlerine tâbi tutularak terfi ettirilirlir.

Muvakkat Madde 3 — Bu Kararla; nasıplarına göre 1960 ve 1961 yıllarında terfi sırasına gireceklerden :

a) Bir yıldan fazla kıta hizmetine tâbi bulunanlar için kıta hizmeti en az bir yıldır.

b) Bir yıl kıta hizmetine tâbi bulunanlardan :

(1) Yarbaylar için kıta hizmeti mecburiyeti aranmaz. Bun-ların terfileri bu Kararnamenin neşrinden önce almış oldukları son sicillerine göre yapılır.

(2) General ve Amirallerden muharip sınıflara mensup o-lanlar kıta noksanı sebebiyle terfi edemedikleri müddetçe, aynı nasıplı yardımcı sınıf General ve Amiraller terfi edemezler.

Madde 2 — Bu kararla yapılan nasıp düzeltmelerinden do-layı maaş farkı verilmez.

Madde 3 — 7140 sayılı kanun mer'iyetten kaldırılmıştır.

Madde 4 — Bu Karar 28 Mayıs 1960 tarihinde mer'iyete gi-rer.

28/5/1960

**Anayasayı değiştiren 1 No. 1 Geçici Kanunun 6 ncı
madesinin 3 ve 4 üncü paragrafında verilen salâhiyetle
kurulan Soruşturma Kurulunun seçimine dair Kararname**

Karar No. 1

Türkiye Cumhuriyeti Millî Birlik Komitesinin 29 Haziran 1960 tarihli toplantısında, Yüksek Soruşturma Kurulu Başkan ve üyeliklerine ilişik listede yazılı şahışlar seçilmişlerdir.

30/6/1960

Yüksek Soruşturma Kurulu

Başkanı :
Kulerman Celâlettin : Yargıtay 6 ncı Ceza Dairesi Başkanı

**Yüksek Soruşturma Kurulu
üyeri** :

Akkaya Orhan : Yargıç Yüzbaşı
Ar Fahri : Savcı
Bayrak Ahmet : Maliye Hesap Uzmanı
Belen Semih : Yargıç Üsteğmen
Benli Naci : Yargıtay üyesi
Bene Hakkı Kâmil : Vakıflar Eski Genel Müdürü
Değermen F. Siret : İstanbul 5 inci Asliye Hukuk Yar-
gıcı
Demiraslan Haydar : Yargıç Yarbay
Egesel Altay : İzmir Cumhuriyet Savcısı
Hiçaşmaz Mazhar : Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim
Görevlisi
Kalayoğlu Sırrı : Yargıtay üyesi
Karaoğlu Mustafa : Ankara Yargıcı
Kayla Ziya : Maliye Teftiş Heyetinden
Kırdar Niyazi : Emet Cumhuriyet Savcısı
Kıyak Fahrettin : Cumhuriyet Başsavcısı Yardımcısı
Kızıroğlu Kâzım : Yargıtay üyesi
Kümbetlioğlu Hikmet : Danıştay üyesi
Lüleci Turgut : Yargıç Yüzbaşı
Ok Orhan : Yargıç Binbaşı
Özdöl Turgut Cemal : Yargıç Yüzbaşı
Öztan Fâzlı : Yargıtay üyesi
Öztürk Fahrettin : Yargıtay Raportörü

Perk Mustafa Hayrettin : Yargıtay 2 nci Hukuk Dairesi
Başkanı
Senil İbrahim : Danıştay 2 nci Daire Başkanı
Şenel Cebbar : Cumhuriyet Başsavcı Yardımcısı
Taşer Süleyman : Yargıç Binbaşı
Tönük Vecihi : Danıştay üyesi
Tüzün Fehmi : Yargıtay üyesi
Yurtsever Avni : İstanbul Vilâyeti Hukuk Müşaviri
Yücefer Adil : Hesap Uzmanları Kurulundan

(İşbu Karar 1/7/1960 tarihli ve 10540 sayılı Resmî Gazete'de
yayınlanmıştır.)

İnceleme ve Araştırma Kurulları teşkiline dair

Prencip Kararı No : 11

Türkiye Cumhuriyeti Millî Birlik Komitesi İçtüzüğü hükümlerine göre, komisyonlar emrinde İnceleme ve Araştırma Kurulları teşkiline Umumî Heyetin 1 Temmuz 1960 tarihli toplantısında karar verilmiştir.

1/7/1960

B Ö L Ü M : I V

Tüzükler

Karar sayısı : 5/59

21/5/1951 tarihli ve 3/13070 sayılı kararname ile yürürlüğe konulmuş olan «Ticaret ve Sanayi Odaları», «Ticaret Odaları», «Sanayi Odaları», Ticaret Borsaları», ve «Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği» Tüzüğü'nün bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki ilişik tüzük'ün yürürlüğe konulması; Bakanlar Kurulunun 20/6/1960 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Devlet Başkanı
ve Başbakan
Org. C. GÜRSEL

Devlet Bakanı
A. ARTUS

Adalet Bakanı
Dr. A. P. GÖZÜBÜYÜK

İçişleri Bakanı
Tümg. M. İ. KIZILOĞLU

Maliye Bakanı
E. ALİCAN

Bayındırlık Bakanı
D. KOPER

Sağ. ve Sos. Yar. Bakanı
Prof. N. KARASU

Tarım Bakanı
F. ÜSTÜN

Çalışma Bakanı
Prof. C. TALAS

Basın-Yayın ve
Turizm Bakanı
Z. TARHAN

Devlet Bakanı
Ş. İNAN

Millî Sa. Bakanı
Org. F. ÖZDİLEK

Dışişleri Bakanı
S. SARPER

Millî Eğitim Bakanı
Prof. F. YAVUZ

Ticaret Bakanı
C. İREN

Güm. ve Tekel Bakanı
F. AŞKIN

Ulaştırma Bakanı
Tuğg. S. ULAY

Sanayi Bakanı
M. ULUER

İmar ve İskân Bakanı
O. KUBAT

«Ticaret ve Sanayi Odaları», «Ticaret Odaları», «Sanayi Odaları», «Ticaret Borsaları ve (Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği) Tüzüğü'nün bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Tüzük.

Madde 1 — «Ticaret ve Sanayi Odaları», «Ticaret Odaları», «Sanayi Odaları», «Ticaret Borsaları» ve (Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği) Tüzüğü'nün 6, 8, 9, 26, 59, 60, 64, 65 ve 71 inci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 6 — Bir yerde ticaret ve sanayi odası veya ticaret odası veya sanayi odası çalışmalarına karar verildiği takdirde önceden o yerdeki ticarî veya sınaî meslekler mensuplarının grupları tesbit olunur.

Ticarî ve sınaî meslekleri gruplandırma işi, en büyük mülkiye âmiri veya onun vazifesini gören vekili tarafından odanın kurulacağı yerde mevcut muhtelif ticarî ve sınaî meslek mensuplarından seçilecek 5-10 asil üyeden ve bunların mazeretleri halinde yerlerine geçmek üzere aynı miktarda yedekten mürekkep bir gruplandırma kurulunca yapılır. Kurul, içlerinden birini gizli oyla başkan seçer. Kurul tam sayı ile toplanıp çoklukla karar verir. Oylarda eşitlik halinde başkanın bulunduğu taraf çokluk sayılır.

Kurulun mevcut ticaret siciline göre tesbit ettiği gruplar münasip vasıtalarla ilân edilir. İlân tarihinden itibaren üç gün içinde meslek mensupları tarafından kendi mesleğinin tesbit olunan gruba itiraz olunabilir. Bu takdirde kurul 3 gün içinde itirazı tetkik ederek vereceği kararı muterize tebliğ eder.

Kurulca meslek gruplarının ayrılmasında aşağıdaki esaslar gözönünde tutulur.

a) Ticaret ve sanayi nev'i şekilleri, imal usul ve tarzları, ham madde tedariki iştigal mevzuu olan maddelerin menşeleri bakımından bir birine benzeyen veya bir birini tamamlayan meslekler bir gruba sokulur.

b) Bir meslek mensupları seçilecek meslek komitesinin en aşağı 6 misli olmadığı hallerde bu meslek mensupları mevzuu itibariyle en yakın meslek grupuna ithal edilir.

Ancak, üye miktarı meclisin teşekkülü için kâfi gelmediği ahvalde meslek komitesi üye sayısının 3 misli ile grup teşkil olunabilir.

c) Aynı zamanda değişik meslekleri icra edenler sırasıyla sermaye, muamelenin genişliği ve kıdem bakımından en çok meş-

gul olduğu mesleğe mensup addedilirler. Hilâfına hareket edildiği tespit olunduğu takdirde odalar ve borsalar birliğinin teklifiyle seçimler Ticaret Bakanlığınca feshedilebilir.

Madde 8 — Aynı meslek, ticaret ve sanatı icra edenler hiç bir suretle bir kaç gruba ayrılamaz. Meclisin teşekkülü için asgarî miktarda meslek grubu teşkil edilemeyen hallerde, aynı durumda olan ve meslekleri bakımından en yakın irtibatı bulunan meslek grupları birleştirilebilir.

Madde 9 — Tesbit edilen meslek gruplarından 100 ve daha fazla meslek mensubunu ihtiva edenler 7 kişilik ve 100 den aşığı meslek mensubunu ihtiva edenler 5 kişilik meslek komiteleri seçerler. Ayrıca aynı miktarda yedek seçilir. Bir grupta değişik meslekler bulunduğu takdirde seçilecek meslek komitesinde bu mesleklerden en az birer mümessil seçilir. Komite kendi arasından gizli oyla bir başkan ve bir başkan vekili seçer. Meslek komitelerinin süresi üç yıldır.

Madde 26 — Borsaların meslek komitelerinin gruplandırma işi 6, 7 ve 8 inci maddeler hükümlerine göre yapılır.

Meslek komitelerine seçileceklerin sayısı 9 uncu madde hükümlerine göre tesbit olunur.

Madde 59 — Ekim ayı girince meslek komiteleri seçim işinin yapılmasına bakmak üzere yeni açılacak odalarda mahallin en büyük mülkiye âmiri (5590 sayılı kanuna göre halen faaliyette bulunan odalar ve borsalarda oda ve borsa meclisi) tarafından meslek gruplarından meslek komitelerine seçilebilmek hakkını haiz olan ikişer kişi ayrılıp bunların aralarından kur'a ile 5 kişilik seçim kurulu teşkil edilir. 60 ıncı madde gereğince seçim şubelerine ayrılması mahalli ihtiyaca göre zarurî görülen yerlerde her seçim şubesi için bu suretle kur'a ile 5 kişilik seçim kurulları teşkil olunur.

Odalara bağlı ajanlıklara kayıtlı tacirler seçim kurulu tarafından hilâfına karar alınmadıkça reylerini ajanlık mahallinde kullanırlar.

Seçim kurulları kendi aralarından birisini başkan seçerler.

Seçim kurulu üyeliği için ayrılanlardan istifa eden veya istifasız kurula gelmemiş bulunanlar olursa bunların yerine kur'a ile diğerleri davet olunur.

Seçim kurulunda bir zabıt defteri bulunur ve bütün muamelelerle kararlar bu deftere yazılır ve kurul tarafından imza edilir.

Seçim sandığının muhafazasından seçim kurulu mes'uldür.

Madde 60 — Seçimin kolaylaştırılması için icap ederse yeni kuruluşlarda en büyük mülkiye âmiri, tecditlerde meclisler tarafından lüzumu kadar seçim şubeleri kurulabilir. Şube taksimatına dair olan kararda şubelerin hangi mıntakalardan müteşekkil olduğu ve oy pusulaları atılacak sandığın nerede bulunacağı tesbit ve keyfiyet 63'üncü maddeye göre ilân olunur.

Madde 64 — Listelerin asılı kaldığı 5 gün zarfında seçmenlerin adları, meslek ve hüviyetleri defterlere yanlış veya mükerer yazılmış veya hiç yazılmamış veya seçim hakkını haiz olmayanlar yazılmış olduğuna dair ileri sürülecek itirazlar, listelerin kaldırıldığından itibaren 3 üncü günü saat 18 e kadar 71 inci maddede gösterilen mercilere itirazda bulunurlar.

Madde 65 — Oylar, ilân edilen gün ve saatte oda ve borsanın bulunduğu binada veya şubeler için ayrılan yerlerde seçim kurulunun huzurunda sandığa atılmak suretiyle verilir.

Seçmenlerin oy pusulalarını gizli olarak yazmaları veya zarfa koymaları için kendilerine (kapalı oy verme) yeri gösterilir. Oy pusulalarının bu kapalı yerlerde zarfa konulması mecburidir.

Seçmenler oy pusulalarını, oda ve borsalarca önceden muhtelif meslek gruplarına göre hazırlanmış olan zarflara koyarak sandığa atarlar.

Oy pusulalarında seçmenlerin adı, soyadı, imzası veya hüviyetini veyahut siyasi hüviyetini belli edecek herhangi bir alâmet veya işaret yazılamaz aksi takdirde pusula hükümsüz sayılır.

Seçmenin rey hakkını tahdit edici hiç bir tedbir alınamiyacağı gibi mükellefiyet de tahmil edilemez.

Seçim Kurulu başkanı seçmenin seçmen listesindeki adını bulur, ve seçmen tarafından hüviyeti tevsik edildikten sonra masa üzerinde duran zarflardan bir tane vererek kapalı oy verme yerinde oy vereceğini söyler. Ve oy pusulasını zarfa koyup güzelce kapamadan çıkmasını tembih eder.

Zarfı alan seçmen doğruca kapalı oy verme yerine gider. Kapalı oy verme yerine girmeyen veya zarfı alıp oy vermeyen seçmenden zarf geri alınır.

Bir seçmen kapalı oy verme yerinden dışarı çıkmadıkça hiç kimse oraya giremez.

Kapalı oy verme yerinde dilediği oy pusulasını zarfa koyup

kapadıktan sonra seçmen burasını terkeder ve zarfı bizzat sandığa atar.

Kurul başkanı, oyunu sandığa atan seçmenin seçmen listesindeki ismi hizasına imzasını attırır, imza atmasını bilmeyen veya arıza dolayısıyla imza edecek durumda bulunmayan seçmen sol elinin baş parmağını basar.

Seçim kurulu başkan ve üyeleri vazife gördükleri sandıkta oy verirler.

Madde 71 — Seçmenler, tasnif tutanaklarına karşı seçim kurullarına ilân tarihinden itibaren 3 gün içinde itiraz edebilirler. Seçim kurullarının 3 gün içinde verecekleri karara kanaat getirmeyenler bu kararın tebliği tarihinden itibaren 3 gün içinde bu maddenin (b) fıkrasında yazılı ilçe seçim kurulu başkanı hâkim nezdinde müracaatla tekrar itiraz edebilirler. Mahkemenin bu itirazları en çok 5 gün içinde kesin bir karara bağlaması lâzımdır.

a) Esasa müessir olmayacak formalite noksanları hakkında müddeti geçtikten sonra vuku bulacak itirazlar mesmu olmaz.

b) 59 ve müteakip maddelerde seçim işlerine taallük eden muamelelerden dolayı oda ve borsa mensupları itirazlarını yazılı olarak ve ikametgâh gösterilmek suretile seçim kurullarına yaparlar. İtirazlar seçim kurullarınca incelenerek en çok 5 gün içinde karara bağlanır. Ve lâzım gelen düzeltmeler yapılır. Seçim kurullarınca itiraz varit görülmediği takdirde reddi mutazammın kararın sureti itiraz edene tebliğ olunur.

Seçim kurullarının kararlarına kâni olmayanlar kararın usulen kendilerine tebliği tarihinden itibaren 3 gün içinde 5545 sayılı kanunla vazifelendirilen mahallî ilçe seçim kurulu başkanı hâkim nezdinde müracaatla itiraz edebilirler.

İlçe seçim kurulu başkanı hâkim itirazları en çok 5 gün içinde kesin karara bağlar ve ilgiliye tebliğ eder. Hâkimin kararı kesindir.

c) Oda ve borsa seçimlerinin mevzuat hükümlerine uygun şekil ve tarzda yapılmadığı hâkim tarafından karara bağlanması halinde seçimin yenilenmesine kadar oda ve borsa işlerinin yürütülmesini teminen 5590 sayılı kanunun 30 ve 59 uncu maddelerine istinaden Ticaret Bakanlığınca oda ve borsaların meclis ve yönetim kurulu vazifelerini görmek üzere mahallin icaplarına göre 3 veya 5 kişiden teşekkül edecek bir komiteyi vazifelendirir.

Madde 2 — Bu Tüzüğün hükümleri Resmî Gazete ile yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 — Bu Tüzüğün hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(İşbu Tüzük 24/6/1960 tarih ve 10534 sayılı Resmî Gazete ile yayınlanmıştır.)

Karar Sayısı : 5/77

11/10/1944 tarihli ve 2/20738 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulmuş olan «İş Süreleri Tüzüğü» nün 10 uncu maddesine bir fıkra eklenmesi hakkındaki ilişik Tüzüğün yürürlüğe konulması, Bakanlar Kurulunca 27/6/1960 tarihinde kararlaştırılmıştır.

«İş süreleri Tüzüğünün 10 uncu maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında Tüzük».

Madde 1 — 11/10/1944 tarihli ve 2/20738 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesiyle yürürlüğe konulmuş olan «İş Süreleri Tüzüğü» nün 10 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Sınai işyerlerinde kurulu iase veya yemek, gıda dağıtım servislerinde ve lokanta, pastahane, otel, hastahane ve emsali yerlerin mutfak, fırın ve ihzar ve pişirme işlerinde ve sinemaların makina dairelerinde yürütülen işlerde çalışan işçilerin normal iş süreleri günde 8 ve haftada 48 saatten fazla olamaz.»

Madde 2 — Bu tüzük yayımı tarihinde yürürlüğü girer.

Madde 3 — Bu tüzük hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(İşbu tüzük 4/7/1960 tarih ve 10542 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.)

Karar Sayısı : 5/95

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlanan ilişik «Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Teftiş Heyeti Tüzüğü» nün muaddel 2 nci maddesi ile 5 inci maddesinin (b) fıkrasının değiştirilmesi hakkında tüzük'ün yürürlüğe konulması; Bakanlar Kurulunca 28/6/1960 tarihinde kararlaştırılmıştır.

**Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Teftiş Heyeti Tüzüğü'nün
muaddel 2 nci maddesiyle 5 inci maddesinin (b) fıkrasının
değiştirilmesi hakkında Tüzük**

Madde 1 — 18/6/1955 tarihli ve 4/5346 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesiyle yürürlüğe konulmuş olan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Teftiş Heyeti Tüzüğü'nün muaddel 2 nci maddesi ile 5 inci maddesinin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 2 — Teftiş bölgeleriyle bölge merkezlerinin tesbiti ve buralarda çalıştırılacak müfettişlerin seçilmesi Bakanlıkça yapılır. Her müfettiş tesbit olunan bölgede vazife göreceği gibi, lüzumu halinde diğer bölgelerde de çalıştırılabilir.

Madde 5 —

b) a fıkrasındaki teşkilât ve müesseselere bağlı memur ve müstahdemlerin sağlıkla ilgili vazife muamelelerini idarî, fennî ve sosyal bakımlardan teftiş etmek, çalışmalarına ve liyakatlerine dair mütalâada bulunmak ve bunlardan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı memurları ile mülhak ve hususi idareler ve Belediyelerin Sağlık ve Sosyal teşkilâtı memur ve müstahdemleri hakkında icabında tahkikat yapmak.»

Madde 2 — Bu tüzük Resmî Gazetede yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 — Bu tüzük hükümlerini Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı yürütür.

İşbu tüzük 5/7/1960 tarihli ve 10543 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.)

Ticaret Bakanlığından :

Dış Ticaret Rejimine dair İhracat Talimatnamesi

KISIM : I

Umumi hükümler :

Tarifler :

Madde 1 — Dış Ticaret Rejimi hakkındaki karara istinaden

çıkarılan işbu Talimatnamede kullanılan tabirlerin mânaları karşılarında gösterilmiştir :

Bakanlık : Ticaret Bakanlığı,

Karar : «Dış Ticaret Rejimi Hakkında Karar» ve bunun ek ve değişiklikleri,

Birlikler : 3018 sayılı kanun hükümlerine göre muayyen malların ihracı ile meşgul ve ihracat ruhsatnamesine sahip tacirler arasında kurulmuş olan İhracatçı Birlikleri,

Maddî hata : Hesap ve imlâ hataları,

İhraç lisansı : Gerek madde gerekse satışın yapıldığı para itibariyle Bakanlığın iznine bağlı bulunan ihracata bu iznin verildiğini gösterir belge,

Vadesiz satış : Satış belgelerinde yükleme tarihi gösterilmeyen veya akit tarihinden itibaren (30) gün içinde malın yüklenmesi gereken satış,

Vadeli satış : Satış belgelerindeki yükleme süresi (30) günü aşan satış,

Alivres satış : Mahsulün ilk idrak tarihinden önce yapılan satış,

Fiilî ihraç : Yetkili gümrük idarelerince bir malın gümrük çıkış beyannamesinin tescil edilmiş olması hali.

İhracat serbestliği :

Madde 2 — Kanun ve kararnameler ile menedilmiş olmadıkça, bütün maddelerin ihracı serbesttir.

Ancak :

a) **Karara ekli listede yazılı maddelerle, lüzumu halinde bu listeye eklenecek maddelerin ihracı,**

b) **Serbest döviz, konvertibl dövizler ve APA paraları dışın-da kalan paralarla yapılacak bütün ihracat, Bakanlığın iznine bağlıdır.**

Kontenjanlar :

Madde 3 — İkinci maddenin (b) fıkrasında yazılı dövizler haricinde kalan paralarla yapılacak bütün ihracat ilgili Ticaret Anlaşmalarındaki kontenjanlara bağlıdır.

Bakanlık, istihsal, stok ve anlaşma hesap durumunu gözönünde bulundurarak, bu anlaşmaların aktedildiği memleketlere yapılacak ihracatı söz konusu kontenjanlar dahilinde düzenlemeğe yetkilidir.

Satış tescileri :

Madde 4 — İhraç edilecek maddelerin satışları;

- a) İhracatımızın gidişi hakkında bilgi edinmek,
- b) Memleketimizle benzer memleketlerin istihsâl ve stok durumları gözönüne alınmak suretiyle ihraç fiyatları hakkında gerektiğinde ilgililer tenvir ve ikaz edilmek,
- c) Aynı maddelerin aynı tarihlere rastlayan ihraç fiyatları arasında görülen farklar konusunda lüzumu halinde Bakanlığa ve ilgili kambiyo mercilerine bilgi verilmek maksadiyle; aşağıda gösterilen mercilerce tescil olunur.

Tescil mercileri :

Madde 5 — a) İhracatçı Birliklerinin çalışma konularına giren maddeler için bu birlikler,

- b) Krom için Krom Müstahsilleri Komitesi,
- c) Diğer madenler için, Türkiye Madenciler Derneği,
- d) Tütün için, (Tütüncüler Federasyonunun sorumluluğu altında) Ege Tütüncüler Derneği,
İstanbul Tütüncüler Birliği,
Samsun Tütüncüler Birliği,

e) Bunların dışında kalan maddeler için de Ticaret Odaları ile Ticaret ve Sanayi Odaları,

Veya bu mercilerin sorumluluğu altında yetkili kılınacak İrtibat memurluklarıdır.

Tescilin esasları :

Madde 6 — Satış tescilleri ihracatçılar tarafından (1) numaralı örneğe uygun olarak (6) nüsha halinde düzenlenip verilecek tescil beyannameleri Tescil mercilerince onaylanmak suretiyle ve aşağıdaki esaslar dairesinde yapılır :

a) İhracatçının vecibeleri: İhracatçıların tescil talebinde bulunabilmeleri için, satış akdinin tamamlandığını gösterir belgeleri varış tarihinden itibaren en geç (5) iş günü içinde, (6) nüsha olarak dolduracakları tescil beyannamelerinin aslına iliş-tirerek onaylanmak üzere ilgili tescil merciine vermeleri şarttır.

Satışlar akreditif açtırılmak suretiyle de yapılabilir. Bu takdirde yetkili Bankalar durumu bir mektupla derhal lehdar ihra-catçıya bildirmek zarundadırlar.

İhracatçılar, akreditifin açıldığını bildiren banka mektubu-

nu akreditifin açıldığı tarihten itibaren (10) iş günü içinde 1 inci fıkrada kayıtlı esaslar dairesinde ilgili tescil mercii ne verirler.

Eksik yazılmış ve usulüne uygun olarak doldurulmamış tescil beyannameleri, tescil mercilerince kabul edilmez.

b) Tescil mercilerinin görevleri : Tescil mercileri ihracatçılar tarafından verilen tescil beyannamelerinden iki nüshasını alıkoyup, diğer dört nüshasını, alıkoydukları nüshalara uygunluğunu onaylıyarak ilgililere geri verirler.

Tescil mercileri 7 nci maddede bahsedilen ve gümrük idarelerince gönderilen beyannamelerin 3 üncü nüshalarına ve telgraf suretlerine göre gereken istatistik kayıtlarını tutarlar.

Aynı madde ile meşgul olan tescil mercileri tescil ve diğer ihracat konularında aralarında devamlı surette işbirliği yaparlar.

Gümrük idarelerince yapılacak muameleler :

Madde 7 — Gümrük idareleri süresi sona ermemiş tescil beyannamelerinin ilgililer tarafından kendilerine verilmesi veya tescil mercilerinin, tescil tarih ve numarasını ihtiva eden bir telle, tescil beyannamesindeki bütün bilgileri bildirmeleri üzerine ihracata müsaade ederler.

Bu idareler, muamelelerin bitimini takip eden ilk iş günü içinde, tescil beyannamelerinin aslını gümrük çıkış beyannamelerinin gümrükte kalacak nüshalarına eklerler, bir suretini gümrük çıkış beyannamelerinin bir sureti ile birlikte kambiyo mercii ne, bir suretini de fiilî ihracata ait kıymet ve miktar meşruhatı vermek suretiyle, tescili yapmış olan mercie gönderirler. İhracat. tescil mercilerinin telle bildirmesi üzerine yapıldığı takdirde, gümrük idarelerince, bu tellerden yeteri kadar suret çıkarılarak muamele yapılır.

Bakanlığın lisansına bağlı maddelerin ihracatında uyulacak esaslar :

Madde 8 — a) Lisansa bağlı maddeleri ihraç edecekler, ihraç lisansı alabilmek için 6 ncı maddenin (a) bendindeki esaslar dairesinde ilgili tescil mercilerine (7) nüsha olarak hazırlanmış tescil beyannameleriyle birlikte müracaat ederler.

b) Tescil mercileri bu müracaatları bekletmeksizin Bakanlığa gönderirler.

c) Bu müracaatlardan Bakanlıkça uygun görülenlerin lisansları ilgililere verilmek üzere tescil mercilerine gönderilir.

Alivre satışlar :

Madde 9 — Alivre satışlar yalnız serbest döviz, konvertibl dövizler ve APA paraları karşılığında yapılır.

İhraç süreleri :

Madde 10 — a) İhraç süresi vâdesiz satışlarda (30), vâdeli satışlarda (90) gündür.

Alivre satışlarda ihraç süresi mahsulün ilk idrakini takip eden ayın başından itibaren (90) gündür.

b) (a) bendinde yazılı süreler, ihracı lisansa bağlı olmayan maddeler için tescil beyannamelerinin tescil mercilerince onaylanması tarihinden, lisansa bağlı maddelerde ise lisans tarihinden itibaren başlar.

İhraç sürelerinin uzatılması :

Madde 11 — 10 uncu maddenin (a) bendindeki süreler mücbir veya muhik görülecek sebeplere binaen lisansa bağlı olmayan maddeler için ilgili tescil mercilerince, lisansa bağlı maddeler için de Bakanlıkça (30) günü geçmemek üzere uzatılabilir.

Lisansa bağlı maddelere ait uzatma talepleri ilgili tescil mercilerine yapılır. Tescil mercileri de durumu görüşleri ile birlikte Bakanlığa bildirirler.

Bütün uzatma taleplerinin ihraç süresinin bitiminden evvel yapılması şarttır.

Tevsik edilecek mücbir sebeplerin vukuu halinde, tescil mercileri, uzatılmış veya uzatılmamış lisanslar ve uzatılmış tescil belgeleri sürelerini bir defaya münhasır olmak üzere (3) gün için uzatmağa yetkilidirler.

İhraç mecburiyeti :

Madde 12 — Süresi içinde kullanılmayan tescil beyannameleri ve lisanslar hükümden düşer.

Tescil yapılmış veya lisansa bağlı maddelerde lisansı verilmiş bulunan satışlara konu teşkil eden malların fiilen ihraç edilmemesi halinde, ihracatçıların tescil mercilerine ödemiş oldukları nisbi aidat geri verilmez.

Bu hareketi itiyat haline getirenler hakkında, mensup oldukları teşekküllerce ayrıca idari tedbirler alınır.

İhracat bedellerinin tahsili :

Madde 13 — Her nev'i ihracat bedellerinin yurda getirilmesi Türk Parası Kıymetini Koruma mevzuatına bağlıdır.

KISIM : II

HUSUSİYET ARZEDEN İHRACAT

Konsinyasyon yoluyla yapılacak ihracat

İhraç izni:

Madde 14 — Konsinyasyon yoluyla yapılacak ihracat Ticaret Bakanlığının önceden iznine bağlıdır.

Ancak, ekli listede yazılı maddelerin serbest döviz, konvertibl dövizler veya APA paraları karşılığında bu yolda ihracı Ticaret Bakanlığının iznine bağlı değildir.

Müracaat şekli ve iznin verilmesi :

Madde 15 — Bakanlık iznine bağlı olan maddelerin, konsinyasyon yoluyla ihraçlarına ait müracaatlar ilgili tescil mercilerine yapılır ve bu merciler tarafından görüşleriyle birlikte derhal Ticaret Bakanlığına gönderilir.

Bu müracaatların ekli (2) numaralı örnekte yazılı esaslar dairesinde yapılması ve gereken hallerde tamamlayıcı bilgi verilmesi şarttır.

Bu müracaatlardan uygun görülenlere ait konsinye ihraç izinleri Ticaret Bakanlığınca ilgililere verilmek üzere tescil mercilerine gönderilir. Bu izinler taşıdıkları tarihten itibaren (30) gün için muteberdir.

Konsinye ihraç belgesi :

Madde 16 — Tescil mercileri tarafından ekli listeye dâhil mallar için doğrudan doğruya ilgililerin müracaatı üzerine, bunun dışında kalan mallar için Ticaret Bakanlığının konsinye ihraç iznine müsteniden ilişik (3) numaralı örneğe uygun (6) nüsha belge düzenlenir.

Bu belgelerden (3) nüshası ihracatın yapıldığı gümrüğe verilmek ve (1) nüshası kendisinde kalmak üzere, (4) nüshası ihracatçıya verilir.

Gümrük idareleri bu belgelerin 1 inci nüshasını gümrük çıkış beyannamelerinin gümrükte kalacak nüshasına ekledikten sonra, 2 nci nüshasını gümrük çıkış beyannamelerinin sureti ile birlikte ilgili kambiyo merciine, 3 üncü nüshasını da fiilî ihracata

dair miktar ve kıymet meşruhatı vermek suretiyle derhal belgeyi düzenlemiş olan tescil merciiine gönderirler. Bunu mütaakıp tescil mercileri tarafından belgenin 4 üncü nüshası, uçak postasıyle malın sevkedildiği memleketteki Ticaret Ataşesine gönderilir.

Belgelerin yürürlük süresi :

Madde 17 — Konsinyasyon yoluyla yapılacak ihracatla ilgili olup da 16 ncı maddede bahsi geçen belgeler, taşıdıkları tarihten itibaren (30) gün için muteber olup bu süre içinde kullanılmadıkları takdirde hükümden düşerler.

Katı satış ve ihracat hesabının kapatılması :

Madde 18 — Konsinyasyon yoluyla ihraç edilen malların katı satışından sonra, ihracatçılar durumu,

- a) Satış tarihini, fiyatını, miktarını ve tutarını,
- b) Depolama, bakım, muhafaza ve satış masrafları ile sair masrafları,
- c) Varsa fire miktarını,
- d) Satış komisyonlarının nispet ve miktarını gösterir mahallî konsolosluklarımızca onaylanmış belgeleri de eklemek suretiyle, kambiyo murakabe mercilerine bildirmek mecburiyetindedirler.

Kambiyo mercileri keyfiyetten ilgili tescil mercilerini haberdar ederler.

Döviz tahsis edilmeyecek masraflar :

Madde 19 — Konsinyasyon yoluyla yapılacak ihracatta FOB-CİF farkı, depolama, bakım, muhafaza ve satış masrafları için döviz tahsis edilmez. Bu masraflar satış bedelinden düşülmek suretiyle ödenir.

Nakliyat :

Madde 20 — Konsinyasyon yoluyla ithal edilecek ekli listeye dâhil malların gönderilmesinde ihracatçı, işin acele oluşuna göre yabancı bayrağını taşıyan deniz, kara ve hava nakil vasıtalarını seçebilir. Bu hususta kambiyo murakabe mercilerinin önceden iznini almağa lüzum yoktur.

İhracat bedellerinin yurda getirilmesi :

Madde 21 — Konsinyasyon yoluyla ihraç edilen mallardan yaş meyva ve sebze gibi çürüyebilir, bozulabilir olanların fiili

ihraç tarihinden itibaren en geç (3) ay, diğerlerinin ise en geç (6) ay içinde satılması ve satış tutarını teşkil eden dövizlerin bu süreler içinde yurda getirilmesi şarttır.

Bu süreler mücbir veya muhik sebeplere binaen, Ticaret ve Maliye Bakanlıklarınca (6) ayı geçmemek üzere uzatılabilir.

Bu husustaki müracaatlar Ticaret Bakanlığına yapılır.

İhracatçılardan alınacak taahhütname :

Madde 22 — İlgili tescil mercileri 19 ve 21 inci maddelerde bahsedilen hususları mübeyyin olarak ihracatçılardan ilişik (4) numaralı örneğe uygun iki nüsha taahhütname alacaklar, bunun 1 inci nüshasını alâkalı kambiyo merciine gönderip 2 nci nüshasını nezdlerinde alkoacaklardır.

Bedelsiz ihracat :

Madde 23 — Bedelsiz ihracat Türk Parası Kıymetini Koruma mevzuatı dairesinde yapılır.

Ticarî olmayan geçici ihracat :

Madde 24 — Ticarî mahiyette olmayan geçici ihracat Türk Parası Kıymetini Koruma mevzuatı ile Gümrük Kanunu hükümlerine bağlıdır.

Yürürlük :

Madde 25 — İşbu Talimatname 23/6/1959 tarih ve 10234 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan İhracat Talimatnamesinin yerine geçmek üzere yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

(İşbu talimatname 11/7/1960 tarihli ve 10548 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.)

Ek liste :

Yaş meyva ve sebze
Taze su ürünleri
El işleri
Salyangoz

Tescil mercilerine verilecek beyanname örneği (No : 1)

- 1 — İhracatçı firma
Adres
İhracat ruhsatname numarası
- 2 — İhraç malının :
 - a) Cins ve nev'i
 - b) Vasıfları
 - c) Mahsul yılı
 - d) Miktarı
 - e) Lisans tarih ve numarası ile lisans veren mercinin adı.
 - f) Kredili satılması halinde, Ticaret Bakanlığı izninin tarih ve numarası
- 3 — Birim satış fiyatı :

}	FOB
	CF
	CİF
- 4 — Değer tutarı :

}	FOB
	CF
	CİF
- 5 — Alıcı firmanın isim ve adresi :
- 6 — Komisyoncunun isim ve adresi :
- 7 — Alıcı memleket :
- 8 — Malın satış ve ödeme şekli :
(Akreditifli, vesaik mukabili, kredili gibi)
- 9 — Katı satışın yapıldığı tarih :
- 10 — Malın ihraç tarihi :
- 11 — Malın ihraç edildiği gümrük :

Yukarıda müfredatı gösterilen mala ait satış fiyatının satış mukavelesindeki fiyata uygun olduğunu beyan ederim.

İhracatçının imzası

N O T :

- Bu tescil belgesi :
- a) Gümrükte kalacak aslı (Kırmızı)
 - b) Gümrük idaresince alâkalı kambiyo murakabe merciine gönderilecek nüsha (Açık yeşil)

- c) Gümrüklerce tescil mercilerine iade olunacak nüsha (Mavi)
- d) İhracatçıda kalacak nüsha (Sarı)
- e) Tescil mercilerinde kalacak diğer iki nüsha (Beyaz) olmak üzere altı nüsha tabettirilecektir.

Konsinye ihraç talepnamesi örneği (No : 2)

- a) İhracatçının :
 - Adı soyadı :
 - Ticaret unvanı :
 - Sarih adresi :
 - İhracat ruhsatname numarası :
 - Ne zamandanberi bu maddenin ihracatı ile iştigal ettiği;
- b) İhraç malının :
 - Cinsi :
 - Nev'i :
 - Vasıfları :
 - Miktarı :
 - Hangi memlekette ve hangi mahalde satışa arz edileceği :
- c) Yabancı memlekette konsinye olarak satış yapacak firmanın isim ve unvanı :
 - Sarih adresi :
- d) Malın takribi satış fiyatı :
- e) Satıcıya temin olunan komisyonların nispeti :
- f) Malın takribi FOB maliyeti :
- g) İhracatçı firmanın daha evvelki ihracatından mütevellit döviz borcu olup olmadığı; (Bu husus ilgilinin bağlı bulunduğu kambiyo murakabe merciinden alınacak bir belgeye müsteniden tevsik olunur.)
- h) Nakliyatın hangi vasıtalarla yapılacağı (Türk gemileriyle veya ecnebi gemileriyle)

**Tescil mercilerince çıkış gümrüklerine hitaben verilecek
belge örneği (No : 3)**

- 1 — İhracatçı firma
Adresi
İhracat ruhsatname No:
- 2 — İhraç malının :
 - a) Cins ve nev'i
 - b) Vasıfları
 - c) Mahsul yılı
 - d) Miktarı
 - e) Ticaret Bakanlığının iznine bağlı ihracatta adı geçen Bakanlıkça verilen konsinye ihraç izninin tarih ve numarası.

FOB

C. F.

C. İ. F.

FOB

- 4 — İhraç malının konsinye olarak nezdine gönderildiği firmanın isim ve adresi,
- 5 — Alıcı memleket,
- 6 — Komisyoncunun isim ve adresi,
- 7 — Malın ihraç tarihi,
- 8 — Malın ihraç edileceği gümrük,

Ticaret Bakanlığının iznine müsteniden müfredatı yukarıda gösterilen malın konsinyasyon yoluyla ihracına ait işbu belge düzenlenmiş ve (4) nüshası, (3) ü ihracatın yapılacağı gümrük idaresine verilmek üzere ihracatçı firmaya verilmiştir.

Yetkili imza

Tarih

Mühür

Not :

Bu belge :

- 1 — a) Gümrükte kalacak aslı (Kırmızı)
b) Gümrük idarelerince alâkalı kambiyo murakabe merciine gönderilecek nüsha (Açık yeşil)

- c) İhracatçıda kalacak nüsha (Sarı)
d) Müsaadeyi veren mercilerde kalacak diğer iki nüsha da (Beyaz) olmak üzere beş nüsha tabettirilecektir.

2 — İşbu belgenin (1, 2 ve 3 üncü nüshalarına) 45 er kurusluk damga pulu yapıştırılır.

Tescil mercilerince kambiyo murakabe mercilerine gönderilmek üzere ihracatçılardan alınacak taahhütname derneği (No : 4)

..... Kambiyo Müdürlüğüne
..... Murakıplığına
..... Defterdarlığına

..... Mercince çıkış gümrüğüne hitaben verilen tarih ve sayılı belgeye tevfikân (Memleket ismi) konsinyasyon yoluyla ihraç edeceğim muhtemel satış fiyatında (Kilo, baş, aded) (Malın ismi) na/ya ait mahallî konsolosluğumuzca onaylanmış katî satış belgelerinin bulunduğunu Kambiyo Müdürlüğüne/Defterdarlığına ve kambiyo murakıplığına tevdi edileceğini ve mal bedeline ait dövizlerin süresi içinde Yurda getirileceğini Türk Parası Kıymetini Koruma hakkında 14 sayılı Kararla bu karara ait tebliğler hükümleri gereğince taahhüt ederim.

120 Krş. pul
İmza

İhracatçının isim, unvan ve adresi

B Ö L Ü M : V

Yönetmelikler

Çalışma Bakanlığından :

Asgari ücretlerin tesbitine müteallik Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin değiştirilmesine, 7 nci maddesine bir fıkra eklenmesine ve bir ek fıkranın kaldırılmasına dair yönetmelik

Madde 1 — 8/1/1951 tarihinde Çalışma Bakanı tarafından tasdik edilerek yürürlüğe giren asgari ücretlerin tesbitine müteallik yönetmeliğin 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 6 —

I — Muhtelif işkollarını hepbirden alâkadar eden bir asgari ücret tesbiti mevzubahis olduğu takdirde :

A) Komisyona iştirâk edecek sendika temsilcisi ve yedeği :

a) O yerdeki muhtelif sendikaların idare heyetlerinin yapacakları müşterek toplantıda;

b) Bir sendika mevcutsa o sendika idare heyeti tarafından;

c) Hiç sendika yoksa o mahalle en yakın yerdeki ve üyesi en çok olan sendika idare heyeti tarafından seçilir.

B) Komisyona iştirâk edecek işçi temsilcisi ve yedeği :

Bu yerde ve bu işkollarından birinde en çok işçi çalıştıran işyerinin birinci ve ikinci işçi mümessilidir.

II — Asgari ücret tesbitinde yalnız bir işkolu mevzubahis olduğu takdirde :

A) Komisyona iştirâk edecek sendika temsilcisi ve yedeği :

a) O işkoluna mensup, üyesi en fazla bulunan sendikanın idare heyeti tarafından;

b) O işkolunda sendika yoksa o mahalle en yakın yerde o işkolunda ve üyesi en fazla olan sendika idare heyeti tarafından seçilir.

B) Komisyona iştirâk edecek işçi temsilcisi ve yedeği :

O işkoluna mensup en fazla işçisi bulunan işyerinin birinci ve ikinci işçi mümessilidir.

III — Ev sanayii ile tarım işlerinde çalışan kimselerin asgari ücretinin tesbitinde :

- A) Komisyona iştirâk edecek sendika temsilcisi ve yedeği :
- a) O işkolundaki sendikanın idare heyeti tarafından;
 - b) O işkolunda sendika yoksa o mahalde kurulu en fazla üyesi bulunan sendika idare heyeti tarafından;
 - c) O mahalde hiç sendika yoksa en yakın yerdeki en fazla üyesi bulunan sendikanın idare heyeti tarafından, seçilir.

B) Komisyona iştirâk edecek işçi temsilcisi ve yedeği :
O işkolundaki işçiler arasından vali ve bölge çalışma müdürü tarafından müştereken seçilir.

IV — Sendikalar tarafından seçilecek işçi temsilcilerinin 30/11/1951 tarih ve 14077 sayılı kararname ile yürürlüğe konan İş Uyuşmazlıklarını Uzlaştırma ve Tahkim Tüzüğü'nün 9 uncu maddesinde tesbit edilen vasıfları haiz olması lâzımdır.

Madde 2 — Mezkûr Yönetmeliğin 7 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Ev sanayi ile tarım işlerinde çalışan kimselerin asgarî ücretinin tesbitinde işveren temsilcisi Bölge Çalışma Müdürünün tensip edeceği mahallî bir veya birkaç gazetede ilânla tayin edilecek gün ve yerde yapılacak toplantıya iştirâk edenlerin ekseriyetiyle seçilir.

Madde 3 — Asgarî Ücretlerin Tesbitine müteallik yönetmeliğin 6 ncı maddesine eklenen ve 7/8/1959 tarihinden itibaren yürürlüğe giren ek fıkra kaldırılmıştır.

Madde 4 — İşbu yönetmelik hükümleri Çalışma Bakanının tasdiki tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

(İşbu yönetmelik 28/6/1960 tarih ve 10537 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.)

B Ö L Ü M : VI

Bakanlar kurulu kararları

Yeni Kabine ilk toplantısını yaptı

Karar Sayısı : 5/1

30 Mayıs 1960 Pazartesi günü saat 10 da Başvekâlette Millî Birlik Komitesi Başkanı ve Başvekil Cemal Gürsel'in başkanlığında yeni Kabine ilk toplantısını yapmıştır.

Bu toplantıda :

a) Muhterem vatandaşlarımızın demokratik nizamlar çerçevesi dahilinde maddî ve manevî istirahata kavuşturulmaları için gerekli tedbirlerin sür'atle alınmasına, partili veya partizın herkesin eşit hak ve muamelelere tabi tutulmasına.

b) Herhangi üzücü bir hâdiseye sebep olacak kardeş müna-kaşa ve mücadelesine mâni olmak maksadıyla parti faaliyetlerine şimdilik kat'iyetle müsaade edilmemesine.

c) İspat hakkını lağveden veya zımmî kayıt altına koyan kanunlar gibi esas hak ve hürriyetleri tahdid eden kanun ve hükümlerin lağvına ve bu konuda Adliye Vekâletinin kısa zamanda gerekli hazırlıkları yapmasına,

d) İktisadî ve malî durumun sür'atle islâhı ve vatandaş ge-çim şartlarının sür'atle kolaylaştırılması için gerekli tedbirlerin alınmasına,

e) Devletin evvelce yabancı devletlere karşı girişmiş bu-lunduğu siyasi, askerî, iktisadî ve malî bütün taahhütlerin mu-teber sayılarak buna göre gerekli işlemlerin yapılmasına,

(f) Müttefik ve dost memleketler başta olmak üzere komşu memleketler ve bütün dünya milletleriyle dostça münasebetlerde bulunulmasına ve barışa hizmetin dış politikanın temel prensibi olarak kabul edilmesine karar verilmiş ve vekiller vazifelerine başlamışlardır.

(İşbu karar 31/5/1960 tarih ve 10516 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.)

Anti Demokratik kanunları ayıklamak maksadiyle Adalet Bakanlığında kurulan İlim heyeti

1 Haziran 1960

Yeni Hükûmetin 30 Mayıs 1960 tarihli Kararnamesinin (c) bendi gereğince isbat hakkını kaldıran veya kayıt altına alan kanunlarla esas hak ve hürriyetleri tahdid eden kanun ve hü-

kümleri tarayıp tesbit etmek üzere Dr. Suat Bertan'ın başkanlığında Profesör Süheyb Derbil, Profesör Yavuz Abadan, Profesör Faruk Erem, Profesör Bahri Savcı, Profesör Turhan Feyzioğlu, Profesör İlhan Arsel, Profesör İlhan Lütem, Devlet Şûrası Başkanun Sözcüsü Kemal Galip Balkar, Doçent Kudret Ayiter, Doçent Muammer Aksoy ve Ziraat Vekâleti Hukuk müşaviri Avni Givda'dan müteşekkil bir ilim heyeti kurulmuştur.

Bu heyet 1 Haziran 1960 Çarşamba günü saat 15 de Adalet Bakanlığı kütüphane salonunda ilk toplantısını yaparak çalışmalarına başlayacak ve bu çalışmalarını bir ay içinde bitirerek bahse konu demokratik kanunların ve hükümlerin listesini Bakanlığa verecektir.

Karar Sayısı : 5/5

1 — Adalet cihazının tamamıyla müstakil ve sağlam esaslara göre teşkilâtlandırılması hususunda Adliye Vekilinin görevlendirilmesi.

2 — Her türlü usulsüz muamelelerin ve suiistimallerin tesbiti için; delillerin zail olmamasını, nezaret altında bulunanlardan alınması gereken malûmatın sür'atle teminini ve kanunî yollardan neticenin istihsalini sağlamak maksadıyla :

- a) Sorumlular hakkında tahkikat icra edilmesi,
- b) Tahkikat heyetinin hâkimlerden teşkili için Adliye Vekâletine selâhiyet verilmesi,
- c) Tahkikat heyetince suçlu görülenlerin Divanı Âli tarafından muhakeme edilmeleri,
- d) Sanıklara her türlü kanunî teminatın sağlanması,

3 — İktisadî ve malî kararların koordinasyonu, toplu ve devamlı olarak çalışmakta bulunan Kabinenin mesaisiyle sağlanmakta olduğundan Koordinasyon Vekâletinin ve İktisadî Koordinasyon heyetinin lağvı ve mezkûr vekâlet teşkilâtının Ticaret Vekâletine bağlanması,

İcra Vekilleri Heyetinin 31/5/1960 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Karar Sayısı : 5/8

Mallarımızın bazı dış pazarlarda satın alınmasının zarurî bir şartı olarak belirlediği takdirde bir kısım muvaridata ahdî indirim seviyesinde gümrük vergisi tatbiki ve bunun 5383 sayılı kanununun 59 uncu maddesinin 2 nci fıkrasındaki menşe şahadetnamesi ib-

razi mecburiyeti ile bağı kalınmaksızın uygulanması için Ticaret ve Gümrük ve İnhisarlar Vekâletlerine selâhiyet verilmesi. Ticaret Vekâletinin 1/6/1960 tarihli ve 3/10735 sayılı yazısıyla yapılan teklifi üzerine, İcra Vekilleri heyetince 2/6/1960 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Karar Sayısı : 5/11

1 — 3656 ve 3659 sayılı kanunlarla hususî kanunlarında tavin ve azilleri İcra Vekilleri Heyeti Kararnamesi veya müşteri kararnamesi ile yapılacakların bu muamelelerinin ilgili Vekillerce ifa edilmesi,

2 — 3460 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulmuş bulunan İktisadî Devlet Teşekkülleri ve müesseseleri ile yine hususî kanunlarına göre kurulmuş bulunan İşletmelerin İdare Meclisi Azalıklarının adedinin tasarruf maksadı ile üçe ve murakıpların adedinin de bire indirilmesi,

3 — İlgili Vekillerce lüzum görüldüğü takdirde, İdare Meclisi azalığı adedinin beşe kadar çıkarılması,

İcra Vekilleri Heyetinin 2/6/1960 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

Karar Sayısı : 5/14

Merkezi İstanbulda bulunan Maden Kredi Bankasının mevduat kabul selâhiyetinin bütün teşkilâtına şâmil olmak üzere kaldırılmasına dair Maliye Vekâletinin 1/6/1960 tarihli ve 52140-6/21088 sayılı yazısı ile yapılan talebi ve Banka kredilerini tanzim Komitesinin 18/5/1960 tarihli ve 84 sayılı mütalâası İcra Vekilleri Heyetince 3/6/1960 tarihinde tetkik edilerek :

Mezkûr Bankanın mevduat kabul selâhiyetinin bütün teşkilâtına şâmil olmak üzere ref'edilmesi, 7129 sayılı kanunun 13 üncü maddesine tevfikân kararlaştırılmıştır.

Karar Sayısı : 5/18

Madde 1 — 7129 sayılı Bankalar Kanunu ve diğeri mevzuat hükümleriyle Maliye Vekâletine bağı Bankalar Yeminli Murakıp ve Muavinlerine tanınan bütün selâhiyetler Maliye Müfettiş ve Muavinlerine de tanınmıştır.

Madde 2 — Bu Karar 2/6/1960 tarihinden itibaren mer'idir.
4/6/1960

Karar Sayısı : 5/22

1 — Orduya mensup muvazzaf subay ve askerî memurların 1281 sayılı kanununun 6577 sayılı kanunla değiştirilen 1 inci maddesine göre İcra Vekilleri Heyetinden karar istihsal edilmeksizin, Millî Müdafaa Vekâletinin muvafakatı alınmak suretiyle ordu haricindeki hizmetlerde istihdam edilmeleri uygun görülmüştür.

2 — Bu kararname 28/5/1960 tarihinden itibaren mer'idir.

Karar Sayısı : 5/25

Paris'te intişar eden (PERSPECTIVES) adlı Fransızca haftalık mecmuanın 12 Mart 1960 tarihli ve 696 sayılı nüshası ile eki broşürün Türkiye'ye sokulmasının ve dağıtılmasının menedilmesi, Dahiliye Vekâletinin 3/6/1960 tarihli ve 91116-12/126/49616 sayılı yazısı üzerine 5680 sayılı kanununun 31 inci maddesine göre, İcra Vekilleri Heyetince 11/6/1960 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Karar Sayısı : 5/31

5018 sayılı kanuna göre teşekkül etmiş Birlik ve Federasyonlardan kapatılmış veya faaliyetten men edilmiş bulunanların yeniden açılmaları ve diğer Birlik ve Federasyonlar hakkında yapılan takibatın durdurulması İcra Vekilleri Heyetince 11/6/1960 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Karar Sayısı : 5/33

Mülga İktisadî Koordinasyon Heyetince ittihaz edilmiş olan kararlardan, 21/11/1959 tarihli ve 4/12414 sayılı kararname ile yürürlüğe konulan «Dış Ticaret Rejimi Hakkında Karar» ile ilgili bulunanların tadil ve ilgası hususunda Ticaret Bakanlığının yetkili kılınması, adı geçen Bakanlığın 1/6/1960 tarihli ve 5/10755 sayılı yazısı üzerine, Bakanlar Kurulunca 14/6/1960 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Karar Sayısı : 5/76

13/2/1960 tarihli ve 4/12724 sayılı kararname ile mer'iyete konulmuş bulunan K/1268 sayılı karar gereğince 1958 mahsulü tütünlerin ihracında İnhisarlar İdaresine ve ihracatçı tüccarlara yapılmakta olan yardımların, mezkûr sene mahsulü tütünlerin

tamamen ihracına kadar aynen devam ettirilmesi; Ticret Bakanlığının 16/6/1960 tarihli ve 5/11185 sayılı yazısı üzerine, Bakanlar Kurulunca 27/6/1960 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Karar Sayısı : 5/80

İlişik listede yazılı matbuaların Türkiye'ye sokulmasının ve dağıtılmasının menedilmesi; İçişleri Bakanlığının 17/6/1960 tarihli ve 91116-2/62/52640, 20-2/52641, 18 52642, 2-49/52643, 2-57/52644, 31-111/52645 ve 52646 sayılı yazıları üzerine, 5680 sayılı kanunun 31 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 27/6/1960 tarihinde kararlaştırılmıştır.

1. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
2. TİCARET BAKANLIĞI
3. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
4. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
5. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
6. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
7. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
8. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
9. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
10. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
11. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
12. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
13. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
14. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
15. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
16. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
17. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
18. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
19. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
20. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
21. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
22. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
23. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
24. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
25. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
26. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
27. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
28. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
29. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
30. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
31. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
32. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
33. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
34. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
35. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
36. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
37. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
38. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
39. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
40. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
41. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
42. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
43. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
44. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
45. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
46. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
47. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
48. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
49. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
50. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
51. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
52. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
53. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
54. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
55. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
56. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
57. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
58. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
59. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
60. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
61. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
62. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
63. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
64. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
65. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
66. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
67. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
68. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
69. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
70. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
71. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
72. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
73. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
74. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
75. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
76. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
77. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
78. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
79. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
80. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

L i s t e

Sıra No.	Eserin adı	Yayımlandığı yer	Yılı	Sahibi	Yazan veya Yayımlayan Müessesesi	Nevi	Lisani
1	Ölümden sonra yaşamak hususunda mukaddes yazılar ne diyor?	—	—	—	U.S.A. California-San Bernardino 24876/5th street	Broşür	Türkçe
2	New Heavens and New Earth	—	—	—	"	Kitap	İngilizce
3	Let God Be True	—	—	—	"	"	"
4	New World Translation of the Christian Greek Scriptures	—	—	—	"	"	"
5	New World Translation of the Hebrew Scriptures (Cilt 1, 2, 3, 4)	—	—	—	"	"	"
6	From Paradise lost to Paradise Regained	—	—	—	"	"	"
7	Visuell, SCANDINAVIAN MODELS (Bilumum nüshalar)	Box 600 Boras SWEDEN	—	AMBER FÖRLAG	—	Mecmua	Muhtelif
8	The Temptress-Baştan çıkarılan kadın	Amerika St. Louis 8, Missouri	—	—	—	Takvim	İngilizce

9	To İMEROLOJİO ENOS SIGRAFEA (Bir muharririn takvimi)	Atina	—	F. DOSTOV- YEVSKI	—	Kitap	Yunanca
10	ALL MAN (Nisan-960 tarih ve volüm I, No. 10 sayılı nü- hası)	New-York	960	—	—	Mecmua	İngilizce
11	Nus JAPONAİS- Çıplak Ja- ponlar	Paris	1959	Robert GULLİAIN	—	Kitap	Fransızca
12	From and FIGURE	New-York	1956	Peter BACH	—	"	İngilizce
13	MEGA ELİNİKON VİOGRA- FİKON LEKSİKON (Büyük Yunan Biyografi Kamusu)	Atina	—	Andon VOVOLINI	—	Kamus	Yunanca

(İşbu kararlar 2/7/1960 tarih ve 10541 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.)

Karar Sayısı : 5/89

U.S.A. California-San Bernardino 24876/5 TH Street adresinde mukim bir teşekkül tarafından çıkarılan (THE TEMPLE OF THE ALMIGHTY, İS HİS SPIRİT EVER PRESENT - Kadiri Mutlakın Mabedi, Onun Daima Var Olan Ruhudur) adlı İngilizce risale ile hangi memlekette ve hangi dilde basılmış olursa olsun bu kabil matbuaların Türkiye'ye sokulmasının ve dağıtılmasının menedilmesi; İçişleri Bakanlığının 22/6/1960 tarihli ve 91116-2/62/54556 sayılı yazısı üzerine, 5680 sayılı kanunun 31 inci maddesine göre Bakanlar Kurulunca 28/6/1960 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Karar Sayısı : 5/112

İlişik Dış Ticaret Rejimi hakkındaki Kararın yürürlüğe konulması ve 21/11/1959 tarihli ve 4/12414 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulmuş olan «Dış Ticaret Rejimi hakkında Karar» la ek ve tadillerinin yürürlükten kaldırılması; Ticaret Bakanlığının 2/7/1960 tarihli ve 5/11990 sayılı yazısı üzerine, Bakanlar Kurulunca 7/7/1960 tarihinde kararlaştırılmıştır.

DIŞ TİCARET REJİMİ HAKKINDA KARAR

Umumi esaslar :

Madde 1 — Türkiye ile yabancı memleketler arasındaki mal mübadeleleri çok ve iki taraflı anlaşmalar hükümleri ve Dış Ticaret Rejimi hakkındaki işbu Karar ile bu Karara istinaden Ticaret Bakanlığınca yayınlanacak Talimatname ve Sirkülerler esasları dairesinde cereyan eder.

Ödeme şekilleri :

Madde 2 — Aramızda Ticaret ve Tediye Anlaşması bulunan memleketlerle yapılacak mübadelelere ait ödemeler Tediye Anlaşmaları hükümlerine göre yapılır.

Bu memleketlerden lehimize yapılacak ödemelerde serbest ve konvertibl dövizler de kullanılabilir.

Aramızda anlaşma bulunmayan memleketlerle yapılacak mübadelelere ait ödemeler, dolâr sahasında A. B. D. dolârı ve bunun dışında kalan sahalarda A. B. D. dolârı veya bu dolâra tahvili kabil diğer konvertibl dövizlerle yapılır.

Madde 3 — İhracat ve ithalâta, her ne şekil ve nam altında olursa olsun, hususi takas veya bağlı muamele yapılamaz.

İhracat :

Madde 4 — Kanun ve Kararnameler ile ihracı menedilmiş

olanlar dışında kalan bütün maddelerin ihracı serbesttir.

Ancak,

a) İşbu Karara bağlı listede yazılı maddelerin ihracı lisansa bağlıdır.

b) A. B. D. dolâri, konvertibl paralar ve diğer A. P. A. dövizleri dışında kalan dövizler karşılığında yapılacak bütün ihracat tesbit edilecek kontenjanlara ve lisansa bağlıdır. Bu paralar karşılığında yapılacak ihracatı ilgili memleketlerle aramızdaki anlaşma hesap durumuna göre ayarlamağa Ticaret Bakanlığı yetkilidir.

Lisansa bağlı olmayan mallar yetkili mercilerin onaylıyacakları tescil beyannamelerine müsteniden ihraç edilir.

Madde 5 -- Konsinyasyon yoluyla veya kredili olarak yapılacak ihracat ilgili Bakanlıkların mütalâaları alınmak suretiyle Ticaret Bakanlığınca tesbit ve ilân edilecek esaslar dâhilinde yürütülür.

Madde 6 — Memlekete her ne suretle olursa olsun ithal edilmiş ticarî mahiyetteki malların tekrar ihracı Ticaret Bakanlığının önceden iznine bağlıdır.

Gümrükteki ticarî olan ve olmayan malların mahreçlerine iadeleri veya mahreçlerinden başka bir yere gönderilmeleri gümrük idarelerinin müsaadesine bağlıdır. Ancak bunlardan bedelleri ödenmiş olanlar hakkında ayrıca Kambiyo Murakabe Mercilerinin izni alınır.

Madde 7 — Yarı mamul veya mamul hale getirilmek maksadıyla yabancı memleketlere ham madde veya yarı mamul maddelerin ihracı hususi takas veya diğer bağlı muameleler yolu ile yapılamaz. Bu kabil ihracat Ticaret Bakanlığınca tesbit ve ilân edilecek esaslara bağlıdır.

Geçici ihracat ve ithalât muameleleri Ticaret Bakanlığınca tesbit ve ilân edilecek esaslar dâhilinde yürütülür.

İthalât :

Madde 8 — İthalât, anlaşmalardaki hükümler mahfuz kalmak şartıyla, bütün memleketlere şamil olmak üzere ilân edilecek libere mallar listesiyle global ithal listesi ve bu listeye bağlı diğer ithalât listeleri dahilinde ve birinci maddede bahsi geçen Talimatname ve Sirkülerler gereğince tanzim edilecek ithal vesikalarına istinaden yapılır.

İthalât programlarını hazırlamağa, ilân etmeğe ihtiyaç ve icaplara göre değiştirmeye, anlaşma hesap durumlarına ve Maliye Bakanlığı ile birlikte tesbit edilecek döviz imkânlarına göre

ayarlamaya, bu programların tatbikatını düzenlemeğe, takip ve kontrol etmeğe veya ettirmeğe Ticaret Bakanlığı yetkilidir.

Madde 9 — İthal vesikası olmadan ithalât yapılamaz. İthal vesikaları yalnız ilgili oldukları ithal listelerine dâhil mallar için muteberdir. Bunlara istinaden bu listeler dışında kalan herhangi bir mal ithal edilemez.

Şu kadar ki, gümrüklere getirilen bir malın, ithal vesikasının da yazılı olandan farklı bulunması halinde,

a) Mahiyeti ve kullanılış yeri ithal vesikasında yazılı olanın aynı olmakla beraber sırf gümrük tarife tatbikatı bakımından ithal vesikasında gösterilen tarife ve istatistik numarasına uymuyorsa veya,

b) Libere mallar listelerine dahilse,

Bu malın ithaline gümrük idarelerince izin verilir.

Yukarıdaki haller dışında mal değişikliği yapılamaz.

İthalâtın süresi içinde yapılmasını teminen, Ticaret Bakanlığınca tesbit edilecek esaslar ve nispetler dahilinde ithalâtçılarından teminat alınır.

Madde 10 — İthal vesikaları taşıdıkları tarihten itibaren 6 ay süreyle muteberdir.

İthalâtın bu süre içinde yapılamaması halinde Ticaret Bakanlığınca tesbit edilecek esaslar dahilinde en çok iki aya kadar ek süre verilebilir.

İthalâtın birinci fıkrada yazılı süre içinde veya ikinci fıkraya gereğince verilebilecek ek süre zarfında fiilen yapılamaması halinde, 9 uncu madde gereğince alınan teminat kısmen veya tamamen gelir kaydolunur.

Bu teminatın gelir kaydı ile ilgili esaslar Ticaret Bakanlığınca tâyin edilir.

6 aylık ithal süresine ek olarak ayrı bir imâl süresi gerektiğinden mallar için Ticaret Bakanlığınca tesbit olunacak esaslar dairesinde imâl süresi belgesi verilir. İşbu belgede gösterilen imâl süresi ithal vesikasına geçirilerek ithal süresine eklenir.

Çeşitli hükümler :

Madde 11 — İhracat, dış piyasalarda cari fiyatlar esas alınarak, ithalât dünya piyasalarında cari en uygun fiyatlar üzerinden yapılır.

İthal ve ihraç mallarının fiyatları Türk Parası Kıymetini Korumaya mevzuatı dairesinde kontrol edilir.

Ticaret, Maliye, Gümrük ve Tekel Bakanlıkları birlikte tesbit edecekleri merciler vasıtasıyla ithal mallarında kalite kontrolü yaptırmaya yetkilidirler.

Âmme Sektörünün yapacağı ithalât ile bedelsiz ithalât, bütün ihracat dövizlerinin tahsili ve ithalât bedellerinin ödenmesi ile ilgili muameleler, Türk Parası Kıymetini Koruma hakkında 14 sayılı Karar ile bu Kararla ilgili Tebliğler gereğince Maliye Bakanlığınca yürütülür.

Yürürlük ve geçici hükümler :

Madde 12 — Bu Karar 3/12/1959 tarih ve 4/12414 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konmuş olan «Dış Ticaret Rejimi hakkında Karar» ve eklerinin yerine geçmek üzere yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Geçici madde 1 — 14/6/1960 tarih ve 5/33 sayılı Kararla kabul edildiği üzere, mülga İktisadi Koordinasyon Heyetince alınmış olan kararlardan dış ticaret ile ilgili bulunanların değiştirilmesi veya kaldırılması hususlarında Ticaret Bakanlığı yetkilidir.

Geçici madde 2 — Bu Kararın yayımlandığı tarihe kadar gümrüklere gelmiş bulunan mallardan ithal vesikalarında yazılı olanlardan farklı bulunanların, bu vesikaların ilgili olduğu kota veya müteakıp kotalar ithal listelerinden herhangi birine dâhil olmaları şartıyla, gümrük idarelerince bir defaya mahsus olmak ve örnek teşkil etmemek üzere 9 uncu maddedeki kayıtlarla bağlanmadan ithaline izin verilir.

Madde 13 — Bu Karar hükümlerini tatbika Ticaret Bakanı memurdur.

Lisansa bağlı ihraç maddeleri listesi :

(Bu listeye dâhil bir malı listeden çıkarmağa ve bu listeye madde ilâve etmeğe Ticaret Bakanlığı yetkilidir.)

Hububat :

Arpa (Yemlik biralık)

{ İhracatı veya ihraç maksadiyle satışları Toprak Mahsulleri Ofisi Umum Müdürlüğünce yapılmak şartıyla (Biralık arpalar) tüccar tarafından da ihraç olunabilir.

Buğday

Çavdar

Mısır

Yulaf

Pirinç

Çeltik

Hububat mamulleri :

Un (Buğday, yulaf, pirinç)

Hayvan ve hayvan ürünleri :

Canlı hayvan

Yumurta

Sade yağ

Orman ürünleri :

Ceviz kütüğü

Kuru ve kurutulmuş meyvalar :

Kırık, vurgun, buruşuk, bozuk fındık

Maden ve mamulleri :

Asit sülfürik (Sanayi Bakanlığının izni alınmak şartıyla)

Bakır (Sanayi Bakanlığının izni alınmak şartıyla)

Bakır hurdası (Sanayi Bakanlığının izni alınmak şartıyla)

Bakır levha, bakır tel, çubuk (Sanayi Bakanlığının izni alınmak şartıyla)

Bakır ve bakır halitasından her nevi eşya

Bor mürekkebatı

Borasit

Çelik ve demir saç kırpıntıları ile teneke kırpıntısı ve dö-küntüleri (Sanayi Bakanlığının izni alınmak şartıyla)

Çelik hurdası (Sanayi Bakanlığının izni alınmak şartıyla) -

Pik demiri (Sanayi Bakanlığının izni alınmak şartıyla)

Demir mamulâtı

Demir hurdası (Sanayi Bakanlığının izni alınmak şartıyla)

Ferromanganez (Sanayi Bakanlığının izni alınmak şartıyla)

Grafit

Kalkopirit

Karni kömürü

Kok kömürü ve tozu (Sanayi Bakanlığının izni alınmak şartıyla)

Maden kömürü (Sanayi Bakanlığının izni alınmak şartıyla)

Teneke hurdası

Mensucat ham maddeleri ve nebatî lifleri :

Lintar pamuğu (Sanayi Bakanlığının izni alınmak şartıyla)

Nebati yağlar :

Margarin yağı

Müteferrik maddeler :

Kreozot

Ksilol

Madeni yağlar (Sanayi Bakanlığının izni alınmak şartıyla)

Saman (Millî Savunma Bakanlığının izni alınmak şartıyla)

Sodyum Filoorasilikat

Toluol

B Ö L Ü M : VII

Tebliğler

Maliye Bakanlığından :

Bankalar Kanunu Genel Tebliği
Seri No. 7

7129 sayılı Bankalar Kanununun 33 üncü maddesinin 4 üncü fıkrasının sureti tatbiki ve 50 nci madesinde yazılı «kısa vâde» tâbirinin şumulü hakkında.

1) Malûm olduğu üzere 7129 sayılı Bankalar Kanununun 33 üncü maddesinin 4 üncü fıkrasında, «üç aylık hesap hülâsalarına göre mevduatın azalması veya karşılık nisbetinin indirilmesi hallerini alâkalı bankalar Amortisman ve Kredi Sandığına bildirirler veya azalma veya indirmeye tekabül eden karşılığın serbest bırakılmasını talep ederler. Amortisman ve Kredi Sandığı bu talepleri derhal yerine getirmekle mükelleftir.» denilmektedir.

Mezkûr fıkra hükmünde tebarüz ettirildiği vehile, mevduat azalışından mütevellit bu eksilişe tekabül eden karşılığın serbest bırakılması hususunda Amortisman ve Kredi Sandığından talepte bulunulabilmesi için vâki azalışın üç aylık hesap vaziyetine müstenit olması gerekmektedir.

Bu itibarla, bankalarca vâki olacak bu kabil taleplerin Amortisman ve Kredi Sandığına tetkikine esas olmak üzere :

a) Mevduatın azalmış olduğu devreye taallük eden üç aylık hesap hülâsasından bir nüshasının adı geçen Sandığa yapılacak yazılı müracaata eklenmesi,

b) Mevduattaki eksilişin, kanunun 51 inci maddesi mucibince üç aylık hesap hülâsalarının ilgili mercilere tevdiî gereken 2 aylık müddet içerisinde vuku bulması halinde, hesap hülâsası alınmadan talebin is'afına kanunen imkân olmadığından bu devreye şâmil üç aylık hesap hülâsasının tanziminden sonra mezkûr Sandığa keza hesap vaziyetiyle birlikte müracaat olunması icap etmektedir.

2) Kısa vâdeli ticarî kredilerin malın müstahsilden mübayaaya edilmesi, ihracata veya dahilî istihlâke arz edilmek üzere hazırlanması, ambalâjlanması, sürüm ve satışı için lüzumlu müddet içinde kasa kolaylığı sağlamak maksadıyla verildiği ve bu işlerin başlangıcı ile neticelenmesinde umumiyetle 4 ilâ 9 aylık bir müddetin teamülden bulunduğu, diğer taraftan, 1715 sayılı T. C. Merkez Bankası kanununun 38 inci maddesinde vâdesi kısa olması iktiza eden reeskont muameleleri mevzuunda en çok 9 aylık bir müddet tanındığı nazarı itibare alınarak, Bankalar Ka-

nununun 50 nci maddesinin ikinci fıkrasında yazılı «Kısa vâdeli ticarî krediler» tâbirinden âzami 9 ay vâde ile açılan kredilerin anlaşılması iktiza etmektedir.

(İşbu Genel Tebliğ 20/6/1960 tarih ve 10530 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.)

Maliye Bakanlığından :

**3 seri numaralı Bankalar Genel Tebliğine
Ek Tebliğ A**

7129 sayılı Bankalar Kanununun 32 nci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince, Bankaların Türkiyeye tahsis edilmiş sermayeleriyle ihtiyaç akçeleri yekûnunun % 25 ine kadar verebileceği krediler için, Belediyeler ile Ticaret Siciline kayıtlı olmayan resmî daireler ile âmme müesseselerinden aşağıda gösterilen vesikaların talep edilmesine lüzum bulunmamaktadır.

a) «Sanayi, maadin, enerji, nafia hizmetleri, nakliyat ve ihracat işleriyle filhal meşgul buldukları hakkında kayıtlı oldukları Ticaret Sicili memurluğundan alacakları vesika,

b) Bankalar Kanununun 46 ncı maddesi hükmüne göre tanzim edilmiş son hesap vaziyetleri,

c) Bankadan evvelce % 10 had dahilinde almış buldukları kredileri kendi işlerinde ve nerelerde kullandıklarını, müredat ve tafsilâtiyle gösteren ve mukayyet buldukları odalarca musaddak cetvel».

(İşbu Ek Tebliğ 21/6/1960 tarih ve 10531 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.)

Maliye Vekâletinden :

**Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki 14 sayılı
karara müteallik tebliğ Sayı : 60**

1 — Türk Parası Kıymetini Koruma hakkındaki 14 sayılı karara müteallik 33 sayılı tebliğin 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

İthal vesikası FOB tutarı 1000 lirayı tecavüz etmeyen malların ithalinde «Fiat tescil vesikası» aranmaz. CİF olarak veril-

miş ithal vesikalarında FOB değer 1000 lirayı aşmadığı ahvalde keyfiyetin tesbiti zımında Daireye müracaat olunur.

2 — İşbu tebliğ 25/2/1960 tarihinden itibaren mer'idir.

Maliye Vekâletinden :

Gider vergilerine ait ilk madde indirim tebliğleri
Sıra No. 42

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 27 inci maddesi gereğince Sanayi Vekâleti ile müştereken yapılan inceleme sonunda:
«Hurda demirlerle istihsal vergisi ödenmiş demirlerin karışımından elde edilen çubuk halinde veya profilli demirler için % 26 nisbetinde ilk madde indirimi tatbiki gerektiği ilânen tebliğ olunur.

(İşbu tebliğ 17/6/1960 tarih ve 10528 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.)

Büyük Millet Meclisinin ve Hükûmetin manevî şahsiyetini
tahkir edenler hakkında af çıkarıldı

4 Haziran 1960

Adliye Vekâletinden tebliğ edilmiştir :

«27 Mayıs 1960 tarihine kadar Hükûmetin ve Büyük Millet Meclisinin manevî şahsiyetini tahkirden takip altında bulunanlarla mahkûm edilmiş olanların suçlarıyla cezaları bütün neticeleriyle affedilmiştir.

Cumhuriyet savcılıklarınca, gereğinin sür'atle yerine getirilmesi hususunda yıldırım telle tebligat yapılmıştır.»

İşbu tebliğ 8/7/1960 tarihli ve 10546 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.)

Ticaret Bakanlığından :

1 — 22/6/1960 tarih ve 10532 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmış bulunan Tebliğe ekli (1 No. lu liste) de (1) sıra numarasında yer alan kota iptal edilmiş ve :

«49.01.29, 49.02.10/30, 49.05» pozisyonlu maddeler liberasyon listesine iade edilmiştir.

2 — Aynı Tebliğ'le liberasyon listesinden çıkarılmış olan diğer maddelerle ilgili olarak, 22 Haziran 1960 tarihinden önce başlamış bulunan muamelelere münhasır olmak üzere, aşağıdaki hal-lerde :

22 Haziran 1960 tarihinden önce;

a) Mal Türkiye'ye müteveccihen sevkedilmiş veya gümrük-lere gelmiş ise, yahut

b) İthal vesikası alınmak üzere, İthalât Talimatnamesinin 5 inci maddesi ve 8 inci maddesinin 1 inci bendi mucibi-ince yetkili bir bankaya müracaat edilmiş ise,

ithal vesikası tanzim veya fiilî transfer yapılmış olsa dahi, muameleler hakkında liberasyon yolu ile yapılacak ithalâta ait hükümler tatbik olunacaktır.

3 — 15/2/1960 tarih ve 10432 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmış bulunan IV. Global Kota İthal Listesinde yer alan 184 No. lu Kota'dan 850.000,— \$ lık kısım kullanılmadığından iptal edilmiş ve izahat sütunundaki not (426.000 \$ ek kota olarak ve-rilmiştir) şeklinde düzeltilmiştir.

Buna mukabil ,Maliye Bakanlığı emrindeki «Resmî Sektörün âcil ihtiyaçları için» olan 213 No. lu kotaya 250.000,— \$ lık ilâve yapılmıştır.

Ticaret Bakanlığından :

15/2/1960 tarihli 10432 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmış olan «Dış Ticaret Rejimine dair İthalât Talimatnamesi» nin 7/7/1960 tarih ve 5/112 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilmiş olan «Dış Ticaret Rejimi hakkında Karar» a aykırı olma-yan hükümleri bu kararın birinci maddesinin verdiği yetkiye is-tinaden yürürlükte bırakılmıştır.

04SA1017

ULB Halle

3/1

000 453 528

FIATI : 3 LIRA

